

Opetusministerio

Undervisningsministeriet

NOSTE-ohjelman vuosiraportti 2007

Opetusministeriön julkaisu 2008:35

NOSTE

The NOSTE logo consists of a stylized orange icon of a person sitting on a chair or bench, with the word "NOSTE" in orange capital letters below it.

NOSTE-ohjelman vuosiraportti 2007

Opetusministeriön julkaisuja 2008:35

OPETUSMINISTERIÖ

Undervisningsministeriet

MINISTRY OF EDUCATION

Ministère de l'Éducation

Opetusministeriö / Undervisningsministeriet

Koulutus- ja tiedepolitiikan osasto / Utbildnings- och forskningspolitiska avdelningen

PL / PB 29

00023 Valtioneuvosto / Statsrådet

<http://www.minedu.fi/OPM/julkaisut>

Taitto / Ombrytning: Teija Metsänperä

Kannen kuva / Pärmbild: Iofoto, Rodeo.fi

Yliopistopaino / Universitetstryckeriet, 2008

ISBN 978-952-485-569-3 (nid.)

ISBN 978-952-485-570-9 (PDF)

ISSN 1458-8110

Opetusministeriön julkaisuja / Undervisningsministeriets publikationer 2008:35

Tiivistelmä

Ohjelman yleiskuvaus (s. 9)

Vuonna 2003 alkaneen aikuisten koulutustason kohottamisohjelman eli Noste-ohjelman tarkoituksena on parantaa enintään perusasteen tutkinnon suorittaneiden aikuisten työelämässä pysymistä ja urakehitystä, lieventää suurten ikäluokkien eläkkeelle siirtymisen aiheuttamaa työvoimavajasta ja vaikuttaa työllisyysasteeseen. Noste-ohjelman tavoitteeseen pyritään kannustamalla ohjelman piiriin kuuluvien henkilöiden hakeutumista koulutukseen sekä parantamalla heidän mahdollisuuksiaan päästä ammatilliseen koulutukseen. Heille tarjotaan mahdollisuus suorittaa ammatillinen tutkinto tai tutkinnon osa tai tietotekniikan opintoja. Myös peruskoulun ja lukion loppuun suorittamista tuetaan. Ohjelman kohteena ovat henkilöt, jotka koulutuksen alkamisvuonna ovat 30–59-vuotiaita eivätkä ole suorittaneet perusasteen jälkeistä tutkintoa sekä 25–59-vuotiaat, joiden perusasteen opinnot ovat jääneet kesken. Ohjelma kohdistuu pääsääntöisesti työssä käyviin palkansaajiin ja yrittäjiin.

Ohjelmaa toteutetaan valtakunnallisesti koko Suomessa. Vuoden 2007 talousarviossa oli opetusministeriön pääluokassa 35 milj. euron määräraha Noste-ohjelman erityisrahoitusta varten. Tämän rahoituksen turvin ohjelma jatkuu vuoden 2009 loppuun asti. Mukana oli 59 hanketta, joista 6 oli ruotsinkielisiä. Hankkeista 36 oli alueellisia ja 9 maakunnallisia monialaisia oppilaitosverkostoja. Noste-ohjelmaan sisältyi yksi valtakunnallinen SAK:n koordinoima hakevaan toimintaan painottunut hanke, joka päättyi 31.12.2007. Lääninhallitukset myöntävät alueensa hankkeille valtionavustukset.

Opiskelijat, opiskelun laajuus ja tutkinnot (ss. 22–27)

Noste-ohjelma on edennyt myös vuonna 2007 ohjelmalle asetettujen tavoitteiden suunnassa, mutta opiskelijoiden määrälle asetetut tavoitteet on saavutettu odotettua hitaammin. Noste-ohjelman rahoituksella on vuosina 2003–2007 aloittanut opiskelunsa yhteensä 21 839 opiskelijaa, joista vuonna 2007 koulutuksen aloitti 4 554 opiskelijaa. Tämä oli hieman pienempi määrä kuin edellisenä vuonna aloittaneiden opiskelijoiden määrä. Vuonna 2007 opiskelijatyövuosia oli kuitenkin 2525, joka oli miltei samaa suuruusluokkaa kuin vuonna 2006 tuotettujen opiskelijatyövuosien määrä, joka oli 2 600.

Tutkintoja ja osatutkintoja vuonna 2007 suoritettiin 3 133. Miesten osuus aloittaneiden opiskelijoiden kokonaismäärästä oli noin 40 %. Työttömien määrässä on tapahtunut vuosien mittaan nousua. Heidän osuutensa aloittaneista opiskelijoista oli noin 13 %. Noin kolme neljäsosaa opiskelunsa vuonna 2007 aloittaneista Noste-opiskelijoista oli yli 40-vuotiaita ja 37 % oli jo täyttänyt 50 vuotta. Koulutuksen keskeytti lähes 10 % (samaan vuonna aloittaneiden opiskelijoiden määrään suhteutettuna). Merkillä pantavaa on, että aktiivisuus Noste-ohjelman mahdollisuuksien hyödyntämisessä eri maakunnissa vaihtelee huomattavasti. (s. 31)

Valtionosuusrahoitteinen aikuiskoulutus ja Noste-ryhmä (ss. 18–21)

Raportissa on koottu tietoja aina vuodesta 2002 alkaen edellä mainitun pohjakoulutusryhmän osallistumisesta myös valtionosuusrahoitteiseen tutkintoon valmistavaan aikuiskoulutukseen. Näin on voitu osoittaa, että Noste-ryhmän osallistuminen tutkintoon valmistavaan ammatilliseen aikuiskoulutukseen vuosina 2003–2006 on todellisuudessa kasvanut eikä siirtynyt vain toiseen rahoitusmuotoon.

Uudet toimintamallit (ss. 33–37)

Oppilaitoskentässä Noste-ohjelma on haastanut koulutuksen järjestäjiä luomaan uudenlaisia toimintamalleja, joilla on käyttöä Nostetta laajemmin aikuiskoulutuksessa. On kehitelty ns. hakevaa toimintaa. Sillä on pystytty motivoimaan koulutukseen sitä väestön osaa, joka pohjakoulutuksensa ja ikänsä perusteella on heikoimmin koulutukseen innostuvaa.

Hakeva toiminta on perustunut vahvasti suoraan vuorovaikutukseen kohderyhmän ja työnantajien kanssa. Työpaikat ja yritykset ovat olleet tärkeitä hakevan toiminnan ympäristöjä. Erityisesti vuodesta 2006 lähtien ohjauksen ja neuvonnan piirteet ovat korostuneet toteutuneessa hakevassa toiminnassa. Hakevalla toiminnalla on ollut lisäksi Noste-ryhmää laajempi merkitys aikuiskoulutukseen motivaattorina, sillä sen avulla on tavoitettu runsaasti muitakin aikuisia opiskeluun. Yrityksiin jalkautuva hakeva toiminta on avannut uusia ja syventänyt vanhoja yritysytteistyösuhteita. Seurantatutkimusten mukaan useimmiten parhaimmat ja opiskelijamäärässä mitattuna tulokselliset koulutukset ovat Noste-ohjelmassa syntyneet kolmikantayhteistyön tuloksena. Näissä sekä työnantaja että työntekijä ovat sitoutuneet koulutusprosessiin. Vertaistukihenkilöinä työpaikoilla toimineet pätevyysluotsit ovat edistäneet omalta osaltaan työelämäyhteyksien kehittymistä.

Parhaimmillaan Noste-ohjelman aikainen laaja verkostotyö on luonnut uutta toimintakulttuuria myös koulutuksen järjestäjien kesken. Sille voi rakentaa jatkossa arjen aikuiskoulutustyötä ja kehittämistä. Matalan pohjakoulutuksen aikuisryhmä on nostanut selkeästi esiin tarpeen panostaa opiskelun henkilökohtaistamiseen, *oppimisvalmiuksien vahvistamiseen, ohjaukseen ja tukitoimenpiteisiin*. Noste-ohjelman aikana kouluttajat ovat alkaneet tiedostaa laajemmin puutteet aikuisten opiskeluvalmiuksissa ja useiden oppilaitosten tiedetään ottaneen käyttöön mm. luki-vaikeuksien seulontamenetelmiä ja kouluttajien panostaneen oppimisvalmiuksien vahvistamiseen.

Sammandrag

Allmän beskrivning av programmet (s. 9)

Syftet med programmet för höjande av utbildningsnivån hos vuxna, Kunskapslyftet, som inleddes år 2003 är att förbättra möjligheterna för vuxna som avlagt examen på högst grundnivå att stanna kvar i arbetslivet samt att förbättra deras karriärutveckling, lindra arbetskraftsunderskottet till följd av att de stora åldersklasserna går i pension och att påverka sysselsättningsnivån. Syftet skall uppnås genom att sporra personer som är programmets målgrupp att söka sig till utbildning samt att förbättra deras möjligheter att komma in till yrkesutbildning. De erbjuds möjlighet att avlägga en yrkesexamen eller en del av en examen, att börja studera datateknik eller fullfölja oavslutade grundskole- och gymnasiestudier. Målgruppen för programmet är personer som det år utbildningen inleds är i åldern 30–59 år och inte har avlagt någon examen efter grundnivå samt personer i åldern 25–59 år som har avbrutit sina studier på grundnivå. Programmet riktar sig främst till arbetande löntagare och företagare.

Programmet genomförs nationellt i hela Finland. I budgeten för år 2007 fanns under undervisningsministeriets huvudtitel ett anslag på 35 milj. euro för specialfinansieringen av Kunskapslyftet. Programmet fortsätter med stöd av denna finansiering till och med slutet av år 2009. 59 projekt deltog, och 6 av dem var svenska. Av projekten var 36 regionala och 9 landskapsomfattande förvaltningsövergripande nätverk av läroanstalter. I Kunskapslyftet ingick ett riksomfattande uppsökande projekt som koordinerades av FFC. Projektet slutfördes 31.12.2007. Länsstyrelserna beviljar projekten inom sitt område statunderstöd.

Studerandena, studiernas omfattning och examina (s. 22–27)

Kunskapslyftet framskred också år 2007 i riktning mot de uppställda målen, men målen som uppställts för antalet studerande nåddes i något långsammare takt än väntat. Under åren 2003–2007 har sammanlagt 21 839 börjat studera med hjälp av Kunskapslyftet. Av dem inledde 4 554 sina studier år 2007, vilket var något färre än föregående år. Antalet studerandårsverken år 2007 uppgick dock till 2 525. Detta var nästan lika många som år 2006, då antalet var 2 600.

År 2007 avlades 3 133 examina och delexamina. Andelen män av det totala antalet studerande som inledde sina studier uppgick till cirka 40 %. De arbetslösas andel av de studerande som inledde sina studier har stigit under årens lopp och uppgick år 2007 till cirka 13 %. Ungefär tre fjärdedelar av dem som inledde sina studier inom Kunskapslyftet år 2007 var äldre än 40 år och 37 % hade fyllt 50 år. Nästan 10 % avbröt sin utbildning (satt i relation till antalet studerande som inledde studierna samma år). Värt att notera är att det finns stora skillnader mellan landskapen i hur aktiva man är med att utnyttja de möjligheter Kunskapslyftet medför (s. 31).

Statsandelsfinansierad vuxenutbildning och Kunskapslyftsgruppen (s. 18–21)

I rapporten har man samlat in uppgifter ända sedan år 2002 om den ovan nämnda vuxengruppen med låg grundutbildning och dess deltagande också i statsandelsfinansierad vuxenutbildning som förbereder för examen. På så sätt har man kunnat visa att Kunskapslyftsgruppens deltagande i yrkesinriktad vuxenutbildning som förbereder för examen under åren 2003–2006 i verkligheten har ökat och inte enbart överförts till någon annan form av finansiering.

Nya verksamhetsmodeller (s. 33–37)

Inom läroanstaltsutbildningen har Kunskapslyftet utmanat utbildningsanordnarna att skapa nya verksamhetsmodeller som också kan användas i vuxenutbildning utanför programmet. Man har utvecklat s.k. *uppsökande verksamhet* med hjälp av vilken man har kunnat motivera den befolkningsgrupp, som på basis av grundutbildning och ålder, är minst intresserad av utbildning till att inleda utbildning. *Den uppsökande verksamheten* har till stor del byggt på direkt kontakt med målgruppen och arbetsgivarna. Arbetsplatserna och företagen har varit viktiga miljöer för den uppsökande verksamheten. I synnerhet sedan år 2006 har handledningen och rådgivningen betonats i den uppsökande verksamheten. Den uppsökande verksamheten har också motiverat många andra vuxna förutom Kunskapslyftsgruppen att inleda studier. Uppsökande verksamhet som förankrats i företagen har lett till nya företagskontakter och fördjupat redan befintligt samarbete med företagen. Enligt de uppföljande undersökningarna har de bästa och, i antalet studerande mätt, de mest framgångsrika utbildningarna inom Kunskapslyftet ofta varit utbildningar som uppstått i samarbete mellan tre parter. I dessa har både arbetsgivaren och arbetstagaren förbundit sig till utbildningsprocessen. Kunskapslotsarna som fungerat som stödpersoner på arbetsplatserna har främjat utvecklingen av arbetslivskontakterna.

I bästa fall har det omfattande *nätverksarbetet* under Kunskapslyftets gång gett upphov till en ny verksamhetskultur också mellan utbildningsanordnarna, vilket främjar vuxenutbildningsarbetet i vardagen samt utvecklingen. Den grupp av vuxna som har en låg grundutbildning har tydligt lyft fram behovet av att satsa på individualisering av studierna och att *stärka studiefärdigheterna*. De har också betonat *vikten av handledning och behovet av stödåtgärder*. Under Kunskapslyftets gång har utbildarna börjat bli mer medvetna om bristerna i vuxnas studiefärdigheter. Flera läroanstalter har tagit i bruk bl.a. metoder med vilka man kan kartlägga lässvårigheter, och utbildarna har satsat på att stärka studiefärdigheterna.

Sisältö

	Tiivistelmä	3
	Sammandrag	5
1	Yleiskuvaus	9
2	Aikuisten koulutustason kohottamisohjelman rahoitus	10
	2.1 Valtionosuusrahoitus	10
	2.2 Valtionavustus	10
	2.3 Ohjelman toteutusta tukevat muut rahoitukset	11
3	Noste-ohjelman hallinnointi	12
	3.1 Ohjausryhmä	12
	3.2 Lääninhallitukset	13
	3.3 Noste-ohjelma työministeriön hallinnonalalla	13
4	Tiedotus- ja koulutustoiminta	14
5	Seurannan ja arvioinnin organisointi	16
6	Noste-kohderyhmä valtionosuusrahoitteisessa tutkintoon valmistavassa ammatillisessa koulutuksessa ja tutkintotavoitteisessa työvoimakoulutuksessa ja lukiossa vuosina 2002–2006	18
7	Noste-ohjelman toteutuminen valtionavusteisen koulutuksen avulla vuonna 2007	22
	7.1 Noste-ohjelman hankkeet	22
	7.2 Koulutuksen aloittaneet opiskelijat	22
	7.3 Suoritettuja opiskelijatyövuosia	25
	7.4 Suoritettuja tutkintoja ja osatutkintoja	26
	7.5 Koulutuksen keskeyttäneet	27
	7.6 Noste-valtionavustusten suuntautuminen eri toimenpiteille	28

8	Arviointia Noste-ohjelman toteutumisesta	30
	8.1 Määrälliset opiskelijatavoitteet	30
	8.2 Maakunnalliset erot	31
	8.3 Suoritetut tutkinnot ja osatutkinnot	31
	8.4 Oppisopimuskoulutus	32
	8.5 Opiskelijaryhmän kuvaus	32
	8.6 Hakevan toiminnan osuus ja merkitys	33
	8.7 Yhteistyöverkostot	35
	8.8 Henkilökohtaistaminen ja tukitoimet	36
	8.9 Työssä oppiminen	37
	Lähteet	38
	Liitteet	40
	Liite 1. Valtioneuvoston asetus 45/2007, Statsrådets förordning 45/2007	40
	Liite 2. Noste-ryhmä VOS-koulutuksessa vuonna 2006 ja %-osuus kohderyhmän koosta	46
	Liite 3. Noste-ryhmä VOS-koulutuksessa vuonna 2003, 2004, 2005 ja 2006 %-osuus kohderyhmän koosta	47
	Liite 4. NOSTE-ohjelman hankkeet 2007	48
	Liite 5. Noste-koulutuksen aloittaneet opiskelijat ja suoritetut tutkinnot / tutkinnon osat lääneittäin ja koulutusaloittain vuonna 2007	56
	Liite 6. Noste-ohjelman vuonna 2007 toteutuneet opiskelijatyövuodet	58
	Liite 7. Aloittaneiden ja keskeyttäneiden Noste-opiskelijoiden määrä koulutusaloittain vuonna 2007	60
	Liite 8. Noste-määrärahojen jakautuminen maksettujen avustusten mukaan vuonna 2007	61
	Liite 9. Noste-koulutuksessa (2003–25.3.2008) aloittaneiden %-osuus kohderyhmän koosta maakunnittain	62
	Liite 10. Ammatillisessa koulutuksessa aloittaneet Noste-opiskelijat, eriteltyinä suoritetut kokonaiset tutkinnot ja osatutkinnot 2003–2007	63
	Liite 11. ATK-ajokorttikoulutuksessa aloittaneet Noste-opiskelijat, eriteltyinä suoritetut atk-ajokorttitutkinnot ja osatutkinnot 2003–2007	64

1 Yleiskuvaus

Vuosina 2003–2009 toteutettavan aikuisten koulutustason kohottamisohjelman, Noste-ohjelman, tarkoituksena on parantaa enintään perusasteen tutkinnon suorittaneiden työelämässä pysymistä ja urakehitystä, lieventää suurten ikäluokkien eläkkeelle siirtymisen aiheuttamaa työvoimavajasta ja vaikuttaa työllisyysasteeseen.

Noste-ohjelman tavoitteeseen pyritään

- edistämällä ohjelman piiriin kuuluvien henkilöiden hakeutumista koulutukseen tiedotuksella ja muulla hakevalla toiminnalla¹ (rahoittamalla opintoihin hakeutumista edistäviä toimia erityisrahoituksella)
- parantamalla heidän mahdollisuuksiaan päästä tavanomaisesti rahoitettuun ammatilliseen koulutukseen sekä
- lisäämällä erityisrahoituksella heille tarjolla olevia ammatillisen koulutuksen ja tietotekniikan opiskelijapaikkoja sekä
- lisäämällä erityisrahoituksella heille tarjolla olevia opiskelun tukitoimia yleissivistävässä ja ammatillisessa koulutuksessa.

Ohjelman kohteena ovat henkilöt, jotka koulutuksen alkamisvuonna ovat 30–59-vuotiaita eivätkä ole

suorittaneet perusasteen jälkeistä tutkintoa. Heille tarjotun ammatillisen koulutuksen tavoitteena on tutkintojen tai niiden osien suorittaminen. Heillä on mahdollisuus myös tietokoneen ajokortin ja tietotyötutkinnon suorittamiseen. Opiskelun tukitoimiin myönnettävä avustus perusopetuksen oppimäärän suorittamiseen on tarkoitettu henkilöille, jotka koulutuksen alkamisvuonna ovat 25–59-vuotiaita.

Ohjelmaa toteutetaan opetusministeriön ja työministeriön toimialalla. Ohjelman tavoitteiden toteutumiselle on tärkeää noudattaa kolmikantaperiaatetta, joka tukee ja edistää opiskelijoiden hakeutumista koulutukseen sekä koulutuksen toteutusta työpaikoilla ja työyhteisöissä. Monitasoinen alueellinen ja poikkihallinnollinen verkostotoiminta haastaa koulutuksen toteuttajia uudenlaisten toimintamallien luomiseen.

Vuoden 2007 talousarviossa oli opetusministeriön pääluokassa 35 miljoonaa euroa em. erityisrahoitusta varten. Valtioneuvoston 25.1.2007 antama asetus 45/2007 (Liite 1) sääteli vuoden 2007 määrärahan käyttöä sekä jäljellä olevan vuoden 2005 ja 2006 määrärahan käyttöä koulutuksiin, tutkintotilaisuuksiin ja tukitoimiin, jotka alkoivat asetuksen voimaantulon 1.2.2007 jälkeen.

¹ Hakevalla toiminnalla pyritään lisäämään ihmisten tietoa tutkinnon suorittamis- ja koulutusmahdollisuuksista ja herättämään kiinnostusta oman osaamisen kehittämiseen. Keskeinen toimintatapa on oppilaitosten ulkopuolelle jalkautuminen. Kun hakevan toiminnan kohteena on työssäkäyvä väestö, toiminta suuntautuu työpaikkojen kautta yksittäisiin henkilöihin. Hakeva toiminta tapahtuu pääosin henkilökohtaisessa vuorovaikutuksessa ja siinä on samoja elementtejä kuin tiedotuksessa, neuvonnassa, konsultoinnissa ja ohjauksessa. Hakeva toiminta voi olla osa laajempaa aikuiskoulutuksen työyhteisöihin suuntaamaa kehittämis- ja palvelutoimintaa.

2 Aikuisten koulutustason kohottamisohjelman rahoitus

Opetusministeriön toimialalla rahoitus ohjelman toteuttamiseen muodostuu kahdesta pääosasta: valtionosuusrahoituksesta ja valtionavustuksesta.

2.1 Valtionosuusrahoitus

Toisen osan muodostaa valtionosuusrahoitteisen ammatillisen lisäkoulutuksen suuntaaminen ohjelman piiriin kuuluville henkilöille. Vuoden 2007 talousarvioesityksen momentin 29.30.34 *Valtionavustus aikuisten koulutustason kohottamisohjelmaan* selvitysosan mukaan myös osa momentin 29.30.31 *Valtionosuus ja -avustus ammatilliseen lisäkoulutukseen* määrärahasta suunnataan ohjelman tavoitteiden mukaisesti.

Perusrahoitteiseen ammatilliseen perus- ja lisäkoulutukseen sekä oppisopimuskoulutukseen arvioitiin osallistuvan vuonna 2007 noin 15 000 Noste-ohjelman kohderyhmään kuuluvaa aikuista.

Ohjelman piiriin kuuluvia henkilöitä voitiin ohjata myös oppisopimuskoulutuksena toteutettavaan ammatilliseen peruskoulutukseen, jonka järjestämiselle valtionosuusrahoituksella ei ole määrällisiä rajoituksia.

2.2 Valtionavustus

Toisen osan muodostavat lääninhallitusten myöntämät avustukset, jotka sisältyivät vuoden 2005 ja 2006 talousarvioiden momenttiin 29.69.34 ja 2007 talousarvion momenttiin 29.30.34. Vuoden 2007 budjetin momentilla oli 35 milj. euroa. Rahoituksen käyttöä sääteli asetus aikuisten koulutustason kohottamiseen myönnettävästä valtionavustuksesta (45/2007). Asetuksen mukaan avustuksia voidaan myöntää

- koulutuksen ja tutkintotilaisuuksien järjestämiseen: ammatilliset perustutkinnot, ammattitutkinnot ja erikoisammattitutkinnot ja niiden osat sekä kansalliset tai eurooppalaiset tietokoneen ajokortit ja tietotyötutkinnot ja niiden osat
- opiskelun tukitoimiin, mm: opiskeluvalmiuksia parantavat opinnot, välineaineopinnot, opinto-ohjaus, opintojen ja opiskelun henkilökohtaistaminen
- opintoihin hakeutumista edistäviin toimiin, mm: hakeva toiminta, tiedotus ja ohjaus.

Asetuksen 45/2007 mukaan valtionavustuksella voidaan järjestää ammatti- ja erikoisammattitutkintoon tähtäävää koulutusta ja tutkintotilaisuuksia sekä oppilaitosmuotoisena että oppisopimusmuotoisena koulutuksena.

Valtionavustuksella rahoitettavat opiskelun tukitoimet voivat kohdistua myös valtionosuusrahoitteeseen ammatilliseen tutkintoon valmistavaan koulutukseen sekä perusopetuksen oppimäärän suorittamiseen tai kesken jääneiden lukio-opintojen loppuun suorittamiseen.

Tavoitteena vuoden 2007 budjettiperustelujen mukaan oli, että Noste-ohjelmassa saavutetaan ko. rahoituksella yhteensä 10 500 henkilöä, joista ammatillisen tutkinnon tai sen osan suorittamisen aloittaa yhteensä noin 7 100 henkilöä ja tietokoneen ajokortin tai vastaavan koulutuksen (so. tietotyötutkinnon) yhteensä noin 3 400 henkilöä.

2.3 Ohjelman toteutusta tukevat muut rahoitukset

Rahoitusta varattiin lisäksi projektipäällikön ja projektiassistentin palkkaus- ja toimintakuluihin, tiedotukseen sekä seurantaan ja tutkimukseen (momentti 29.30.25/ *Aikuiskoulutuksen kehittäminen*). Tässä mainittuihin tarkoituksiin käytettiin 292 648 euroa.

Momentilta 29.30.22./ *Ammatillisen aikuiskoulutuksen ja vapaan sivistystyön opetus- ja muun henkilöstön lisäkoulutusohjelmat* rahoitettiin 22 418 eurolla alueellisia Noste-ohjelman hyvien käytäntöjen levittämiseen tarkoitettuja alueellisia seminaaritilaisuuksia.

3 Noste-ohjelman hallinnointi

3.1 Ohjausryhmä

Tehtävät

Opetusministeriö asetti 24.1.2003 aikuisten koulutustason kohottamisohjelmaa varten ohjausryhmän. Ryhmän tehtäväksi tuli

- 1 ohjata aikuisten koulutustason kohottamisohjelman toteuttamista, seuranta ja arviointia ja tehdä aloitteita ohjelman kehittämiseksi;
- 2 koordinoita ohjelmaan liittyvää koulutus-, kehittämis-, tutkimus- ja selvitystoimintaa ja muita ohjelmaa tukevia toimintoja sekä tehdä aloitteita ohjelmaa tukevien toimintojen käynnistämiseksi;
- 3 edistää ohjelmaa koskevan informaation välittymistä ryhmän jäsenten taustayhteisöille sekä
- 4 laatia ohjelman loppuraportti sekä vuosittaiset väliraportit ohjelman toteutumisesta

Ryhmän kokoonpano vuonna 2007 oli:

- opetusneuvos Jorma Ahola, opetusministeriö (pj)
- erityisasiantuntija Tuovi Manninen, Opetusalan Ammattijärjestö OAJ
- professori Ari Antikainen, Joensuun yliopisto

- johtaja Olli-Pekka Väänänen, Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK
- koulutus- ja työvoimapolitiittinen asiamies Ralf Sund, Toimihenkilökeskusjärjestö STTK
- sivistystoimentarkastaja Kauko Kunnari, Lapin lääninhallitus
- apulaisjohtaja Markku Liljeström, Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK
- johtaja Martti Pallari, Suomen Yrittäjät
- alueyksikön päällikkö Jukka Peltokoski, Länsi-Suomen lääninhallitus
- erityisasiantuntija Päivi Rajala, Suomen Kuntaliitto
- ylitarkastaja Heikki Ravantti, Työministeriö (1.1.2008 alkaen Työ- ja elinkeinoministeriö)
- asiantuntija Heikki Suomalainen, Elinkeinoelämän keskusliitto EK
- opetusneuvos Mika Tammilehto, opetusministeriö
- koulutuspolitiittinen asiamies Tarja Tuominen, Elinkeinoelämän keskusliitto EK

Opetusneuvos Jorma Aholan puheenjohtamalla toimivan ohjausryhmän sihteerinä toimii ohjelman projektipäällikkö Marja Pakaste. Johtaja Martti Pallarin sijasta ryhmässä on toiminut koulutusasiamies Veli-Matti Lamppu Suomen Yrittäjät ry:stä.

Ohjausryhmän toiminta

Ohjausryhmä kokoontui vuonna 2007 kolme kertaa. Ohjausryhmä seurasi kokouksissa ohjelman toteutumista OPTI-raportoinnin² perusteella laadittujen toteutumatietojen avulla; tietoja aloittaneiden opiskelijoiden määristä, suoritettujen tutkintojen ja osatutkintojen määristä sekä määrärahojen jakautumista eri koulutusaloille ja ohjelman eri toimenpidealueille. Myös Joensuun ja Tampereen yliopiston tutkijat raportoivat ryhmälle Noste-ohjelman seuranta- ja arviointitutkimuksen tuloksia.

3.2 Lääninhallitukset

Lääninhallitukset myönsivät valtionavustukset valtionavustuslain (688/2001) ja valtioneuvoston antaman asetuksen (45/2007) nojalla. Noste-ohjelman rahoitukseen liittyvää tiedotusta ja neuvontaa tehtiin kaikissa lääninhallituksissa ja niiden toimipisteissä. Lääninhallitusten edustajat osallistuivat voimavarojensa mukaan hankkeiden ohjausryhmien kokouksiin. Myös yhteisiä tilaisuuksia läänin alueen Noste-hankkeille on järjestetty. Vuonna 2007 järjestettiin kaksi lääninhallitusten Noste-vastuuhenkilöiden ja opetusministeriön

yhteistä palaveria, jotka koskivat Noste-ohjelman toteutusta.

3.3 Noste-ohjelma työministeriön³ hallinnonalalla

Työministeriön hallinnonalalla aikuisten koulutustason kohottamisohjelmaa toteutetaan olemassa olevilla palveluilla ja resursseilla ilman lisäresursointia. Työministeriön edustus on mukana valtakunnallisessa Noste-ohjelman ohjausryhmässä.

Noste valtionavustusta säättävässä valtioneuvoston asetuksessa määritellään myös työelämäyhteistyöstä aluetasolla: Asetuksen 6 §:n mukaan lääninhallitusten ja työvoima- ja elinkeinokeskusten yhteistyöeliminä toimivat ennakointi- ja hankintatoimikunnat. Lisäksi paikallistasolla työvoimatoimistojen ja Noste-hankeryhmien välillä tarvitaan jatkuvaa tiedonvälitystä. Yhteiset työryhmät varmistavat säännöllisen tiedon vaihdon, yhteisen suunnittelun ja seurannan.

Muutamit Noste-hankkeet ovat sopineet yhteistyöstä ja toimintaperiaatteista alueen työvoimatoimiston kanssa. Toimivia yhteistyömalleja on saatu syntyään paikallisissa Noste-hankkeiden yhteistyöverkostoissa, joita on koottu ohjelman internet-sivustolle (*www.noste-ohjelma.fi*).

² Oppilaitostietojärjestelmä OPTI, Opetushallitus

³ 1.1.2008 alkaen työ- ja elinkeinoministeriön

4 Tiedotus- ja koulutustoiminta

Vuoden 2007 aikana valtakunnallisen tiedotuksen painopiste oli Noste-ohjelman aikana kehitettyjen hyvien käytäntöjen levittäminen. Hyviä käytäntöjä levitettiin suomenkielisissä yhden päivän kestoissa *Noste tietä avaa* -seminaareissa. Ruotsinkielisten hankkeiden hyviä käytäntöjä esiteltiin Helsingissä järjestetyssä (järjestäjänä Etelä-Suomen lääninhallituksen sivistisosaston ruotsinkielinen yksikkö) valtakunnallisessa seminaarissa *Vuxenutbildning i stöpsleven* 14.–15.11. Tavoitteena oli levittää Nosteen aikana kehitettyjä käytäntöjä muuhunkin aikuiskoulutukseen, joten tilaisuuksiin kutsuttiin muitakin kuin vain Nosteessa toimineita aikuiskouluttajia. Suomenkielisiin tilaisuuksiin kutsuja lähetettiin myös yhteistyökumppaneille. Osanottajia suomenkielisissä tilaisuuksissa oli yhteensä 455. Ruotsinkielisessä seminaarissa osanottajia oli 70. Oheisena listaus suomenkielisistä tilaisuuksista.

Eurajoki 8.3.	Seinäjoki 28.8.
Tampere 12.4.	Kuopio 30.8.
Helsinki 17.4.	Jyväskylä 11.9.
Oulu 24.4.	Rovaniemi 20.9.

Kouluttajia varten valmistui Noste-ohjelman aikaisia tukitoimenpiteitä koskeva verkkojulkaisu Hulkarin ja Pakasteen (2007) *Aikuisopiskelijaa ei jätetä*.

Painettu versio julkaistiin tammikuussa 2008. Siihen on koottu Noste-ohjelmassa ja muussakin matalan pohjakoulutuksen aikuisten koulutuksessa käytettyjä ohjauksen ja tukitoimien muotoja.

Tiedotus ja markkinointi oli pääosin alueellista ja paikallista hankekohtaista tiedotusta. Noste-ohjelman yleisesitteestä otettiin lisäpainos (2 000 kpl) hankkeiden tiedotustarpeisiin.

Noste-ohjelma osallistui Erilaisten oppijoiden liiton 8.–9.9.2007 järjestämän Aikuisopiskelijan viikon teemaa tukevan, *Monenlaiset oppivat* -seminaarin suunnitteluun yhteistyössä useiden muidenkin yhteistahojen kanssa. Seminaarissa esiteltiin myös Noste-ohjelman tutkimustuloksia ja ohjelman aikana syntyneitä hyviä käytäntöjä. Noste-ohjelmalla oli seminaarin yhteydessä näyttely. Noste-esitys oli myös AiHe-projektin (Aikuisopiskelun Henkilökohtaistaminen) päättöseminaarissa 15.11.2007.

Noste-ohjelma on tehnyt säännöllistä tiedon vaihtoa eri ministeriöiden hallinnoimien työelämän kehittämiseen ja työhyvinvointiin tähtäävien projektien sekä työeläkeuudistuksen tiedottamisesta vastaavien tahojen kanssa. Työelämän kehittämiseen ja työhyvinvoinnin edistämiseen tähtääviä projekteja olivat Veto (Sosiaali- ja terveysministeriö), Tykes (Työministeriö) ja Kesto (Työterveyslaitos). Työeläketiedottamisesta vastaavia tahoja ovat TELA Työeläkevakuut-

tajat ja ETTK Eläketurvakeskus. Noste-ohjelmalla oli vuonna 2007 puheenvuoro ja näyttely Veto-ohjelman ja Työeläke-päivien (TELA Työeläkevakuuttajat ja Eläketurvakeskus) seminaareissa, Kuopiossa, Oulussa, Porissa, Tampereella ja Helsingissä. Näihin tilaisuuksiin on osallistunut myös yritysten edustajia. Mainituissa seminaareissa alueen Noste-hankkeet ja Länsi-Suomen lääninhallituksen sivistysosaston alueyksikön päällikkö (Noste-ohjelman ohjausryhmän jäsen) ovat osallistuneet Noste-ohjelman esittelyyn.

5 Seurannan ja arvioinnin organisointi

Noste-ohjelman seuranta ja arviointi tapahtuu useiden tietolähteiden avulla. Tiedon tuottajat ja tietolähteet on koottu kuvioon 1.

Noste-ohjelmaan liittyvää tutkimusta on koordinoanut opetusministeriön 11.9.2003 asettama tutkimusohjelmaryhmä, johon kuuluivat vuonna 2007 Joensuun yliopiston edustajat Ari Antikainen, Hanne Laukkanen ja Arja Huusko sekä Tampereen yliopiston AkTkk:n edustajat Seija Mahlamäki-Kultanen ja Kirsti Hulkari, Irja Blomqvist (Tilastokeskus), Jorma Ahola ja Marja Pakaste (pj). Valtionosuusrahoitteisessa koulutuksessa opiskelevien vailla perustasteen jälkeistä koulutusta olevien 30–59-vuotiaiden määrien kehitystä seurataan Tilastokeskuksen tuottamien koulutustilastojen valossa.

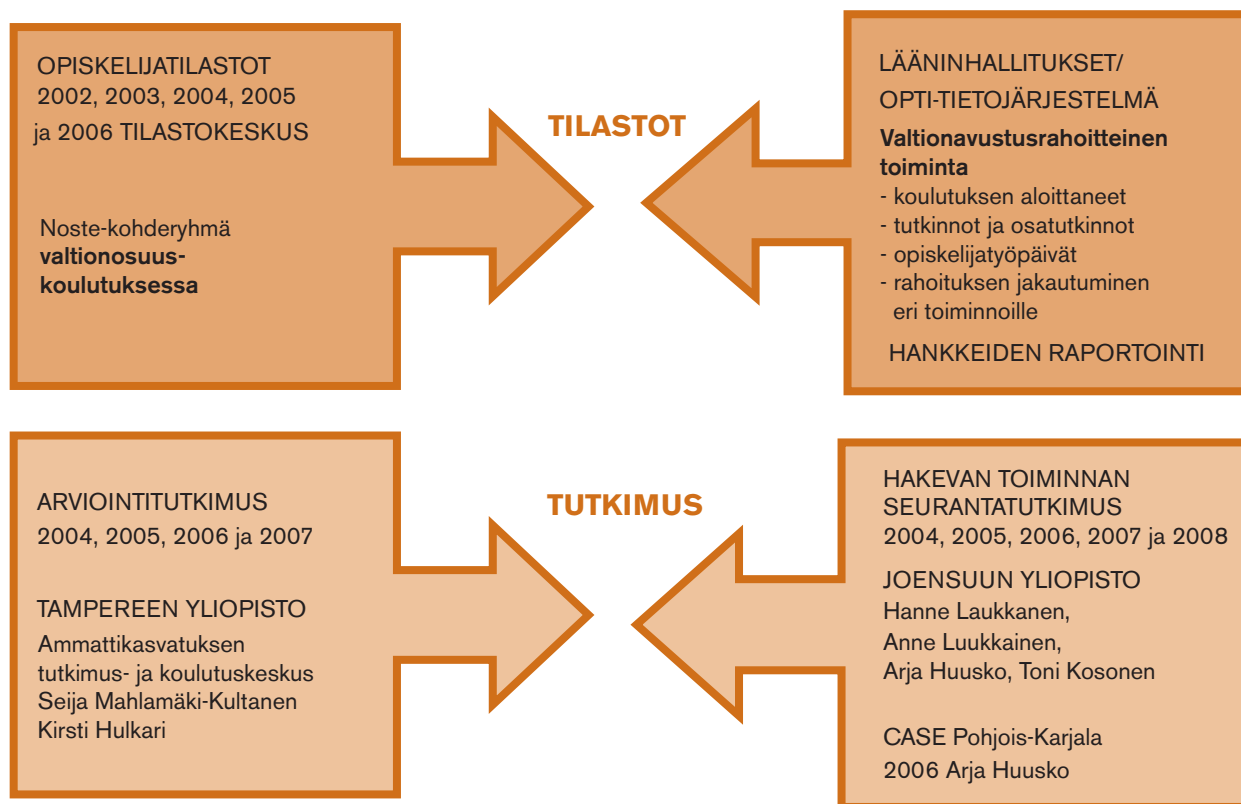
Valtionavusteisella ns. erityisrahoituksella opiskelevien määrien kehitystä seurataan OPTI-oppilaitostietojärjestelmään tallennettujen tietojen perusteella. Tähän rekisteriin lääninhallitukset tallentavat kaikki Noste-ohjelman valtionavustuspäätökset, maksetut avustukset sekä koulutuksen aloitusilmoitusten ja maksatushakemusten sisältämät opiskelija- ja koulutustiedot.

Noste-ohjelman laadullista arviointia ja seuranta tehdään Tampereen ja Joensuun yliopistoissa toimeksiantotutkimusten avulla. Ohjelman alusta lähtien jatkunut tutkimustoiminta on kohdistunut hakevaan

toimintaan, koulutuksen neuvontaan ja opiskeluun ohjaukseen, tukitoimenpiteisiin, työssä oppimiseen, koulutuksen järjestäjien alueelliseen verkostotoimintaan ja koulutuksen vaikuttavuuteen.

Joensuun yliopisto (Sosiologian oppiaine/ Koulutuksen yhteiskunnallis-kulttuurisen tutkimuksen yksikkö) jatkoi hakevan toiminnan seurantatutkimustaan, jossa erityinen kiinnostuksen painopiste oli hakevan toiminnan resursseihin suuntautunut tutkimus.

Tampereen yliopiston Ammattikasvatuksen tutkimus- ja koulutuskeskus (AkTkk) keskittyi vuonna 2007 tutkimuksessaan benchmarking-toiminnan ja verkostoitumisen kehittymisen arviointiin. Tukitoimenpiteitä koskeva Kirsti Hulkarin raportti ”Aikuisopiskelijaa ei jätetä” valmistui. Tutkimuksissa arvioitiin em. painopisteiden toteutumista, etsittiin hyviä käytäntöjä ja osallistuttiin niiden levittämiseen. Em. yliopistojen tutkijat ovat yhteistyössä keskenään ja tutkimusohjelmaryhmän kanssa valmistelleet Noste-ohjelman vaikuttavuuden tutkimusta, joka toteutuu varsinaisesti vuosina 2008 ja 2009. Tutkijat ovat raportoineet tutkimuksiensa tuloksista ohjausryhmän kokouksissa, seminaareissa ja koulutustilaisuuksissa. Tutkijat ovat antaneet aktiivisen panoksensa ohjelman toteutuksen kehittämiseen. Raportit ovat saatavissa myös sivustolta www.noste-ohjelma.fi.

Kuvio 1. Noste-ohjelman seuranta ja arviointi vuonna 2007

6 Noste-kohderyhmä valtionosuusrahoitteisessa tutkintoon valmistavassa ammatillisessa koulutuksessa ja tutkintotavoitteisessa työvoimakoulutuksessa ja lukiossa vuosina 2002–2006

Noste-ohjelman tulosten arvioinnin kannalta on tärkeä tietää, kuinka paljon vailla perusasteen jälkeistä tutkintoa olevia 30–59-vuotiaita aikuisia on ollut tutkintoon johtavassa koulutuksessa ennen Noste-ohjelman alkamista. Siksi opiskelijatietoja on kerätty vuodesta 2002 alkaen, jolloin Noste-ohjelma ei ollut vielä käynnistynyt. Oheisissa taulukoissa 1–4 on koottu enintään perusasteen tutkinnon omaavien 30–59-vuotiaiden osallistuminen ammatilliseen tutkintoon valmistavaan koulutukseen vuosina 2002, 2003, 2004, 2005 ja 2006. Taulukkoon 4 on koottu saman ryhmän osallistumista lukiokoulutukseen kuvaavat opiskelijamäärät vuosina 2002–2006. Tiedot perustuvat Tilastokeskuksen vuosittain 20.9. oppilaitoksilta kokoamiin opiskelijatietoihin. Noste-ryhmää vastaavan ryhmän osallistuminen VOS-rahoitteiseen ammatilliseen tutkintoon valmistavaan koulutukseen maakunnittain eriteltynä löytyy liitteistä 2–3.

Valtionosuusrahoitteisessa oppilaitosmuotoisessa ammatillisessa koulutuksessa Noste-ryhmää vastaavan opiskelijaryhmän osuus on vuonna 2006 säilynyt miltei samansuuruisena edelliseen vuoteen verrattuna. Vuonna 2006 opiskelijoiden määrä oli 5 305 ja edellisenä vuonna 5 352. Tämä määrä on suurempi kuin Noste-ohjelmaa edeltävänä vuonna 2002. Vuonna 2006 on tapahtunut lisäystä vuoteen 2005 verrattuna erityisesti oppilaitosmuotoisessa ammatitutkintoon valmistavassa koulutuksessa, joka on kohonnut edellisen vuoden 1 843 opiskelijasta 1 933 opiskelijaan. Erikoisammattitutkintoon valmistavassa koulutuksessa olleiden Noste-ryhmän opiskelijoiden määrä on kaksinkertaistunut; vuoden 2002 203 opiskelijasta 418 opiskelijaan vuonna 2006. Ammatilliseen perustutkintoon valmistavassa koulutuksessa opiskelijoiden määrä on vastaavasti hieman laskenut vuoden 2002 määrään verrattuna.

Taulukko 1. Noste-ryhmä valtionosuusrahoitteisessa oppilaitosmuotoisessa koulutuksessa vuonna 2002–2006

Oppilaitosmuotoinen ammatillinen koulutus	2002	2003	2004	2005	2006
Ammatilliseen perustutkintoon valmistava koulutus / yhteensä	3 294	3 536	3 012	3 086	2 954
- naisten määrä	2 193	2 363	2 041	1 996	1 831
- ruotsinkieliset	148	148	146	130	123
Opetussuunnitelmaperusteinen	1 615	1 467	1 327	1 217	1 105
- naisten määrä	1 016	884	771	676	593
- ruotsinkieliset	70	56	56	59	49
Näyttötutkintoon valmistava	1 679	2 069	1 685	1 869	1 849
- naisten määrä	1 177	1 479	1 270	1 320	1 238
- ruotsinkieliset	78	92	90	71	74
Ammattitutkintoon valmistava koulutus	1 157	1 333	1 414	1 843	1 933
- naisten määrä	634	790	698	816	838
- ruotsinkieliset	55	56	76	68	77
Erikoisammattitutkintoon valmistava koulutus	203	243	250	423	418
- naisten määrä	64	83	108	150	149
- ruotsinkieliset	9	8	15	14	12
Kaikki yhteensä	4 654	5 112	4 676	5 352	5 305
- naisten määrä	2 891	3 236	2 847	2 962	2 818
- ruotsinkieliset	212	212	237	212	212

Taulukko 2. Noste-ryhmä valtionosuusrahoitteisessa oppisopimusmuotoisessa koulutuksessa vuonna 2002–2006

Oppisopimuskoulutus	2002	2003	2004	2005	2006
Ammatilliseen perustutkintoon valmistava koulutus	2 561	2 356	2 574	2 519	2 793
- naisten määrä	1 799	1 625	1 784	1 596	1 550
- ruotsinkieliset	84	98	139	129	153
Ammattitutkintoon valmistava koulutus	2 303	1 882	2 044	2 164	2 066
- naisten määrä	1 300	1 013	1 170	1 271	1 196
- ruotsinkieliset	71	105	97	91	88
Erikoisammattitutkintoon valmistava koulutus	603	660	697	691	653
- naisten määrä	236	269	263	282	239
- ruotsinkieliset	16	23	31	30	33
Kaikki yhteensä	5 467	4 898	5 315	5 374	5 512
- naisten määrä	3 335	2 907	3 217	3 149	2 985
- ruotsinkieliset	171	226	267	250	274

Taulukko 3. Noste-ryhmä tutkintotavoitteisessa työvoimakoulutuksessa vuonna 2002–2006⁴

Työvoimakoulutus	2002	2003	2004	2005	2006
Ammatilliseen perustutkintoon valmistava koulutus / yhteensä	323	227	1 921	2 035	2 348
- naisten määrä	119	113	952	1 013	1 198
- ruotsinkieliset	4	4	34	31	39
- Opetussuunnitelmaperusteinen	10	3	9	3	2
- naisten määrä	4	-	7	3	2
- ruotsinkieliset	-	-	-	-	-
- Näyttötutkintoon valmistava	313	224	1 912	2 032	2 346
- naisten määrä	115	113	945	1 010	1 196
- ruotsinkieliset	4	4	31	31	39
Ammattitutkintoon valmistava koulutus	414	277	1 798	1 866	1 985
- naisten määrä	295	177	1 000	1 063	1 160
- ruotsinkieliset	4	2	29	39	32
Erikoisammattitutkintoon valmistava koulutus	13	4	18	22	17
- naisten määrä	7	1	12	13	6
- ruotsinkieliset	1	-	-	-	-
Kaikki yhteensä	750	508	3 737	3 923	4 350
- naisten määrä	421	291	1 964	2 089	2 364
- ruotsinkieliset	9	7	63	70	71

⁴ Työministeriön oman seurannan mukaan tutkinnon työvoimakoulutuksena suorittaneiden lukumäärätiedot vuodelta 2003 ovat noin 10 % korkeammat kuin taulukossa olevat Tilastokeskukselta saadut tiedot.

Tarkasteltavan ryhmän koko nousi myös oppisopimusmuotoisessa koulutuksessa vuoden 2003 4 898 opiskelijasta 5 512 opiskelijaan vuonna 2006. Nousua tämän pohjakoulutusryhmän kohdalla on tapahtunut kohtuullisesti myös vuoteen 2005 verrattuna.

Liitteessä 2 olevassa taulukossa on esitetty vuonna 2006 valtionosuuskoulutuksessa olleiden Noste-ryhmän edustajien määrät lääneittäin ja maakunnittain.

Erityisesti työvoimakoulutuksessa olleiden pohjakoulutukseltaan ja iältään Noste-ryhmää vastaavien opiskelijoiden määrä on lisääntynyt runsaasti. Ryhmän osuus tutkintotavoitteisessa työvoimakoulutuk-

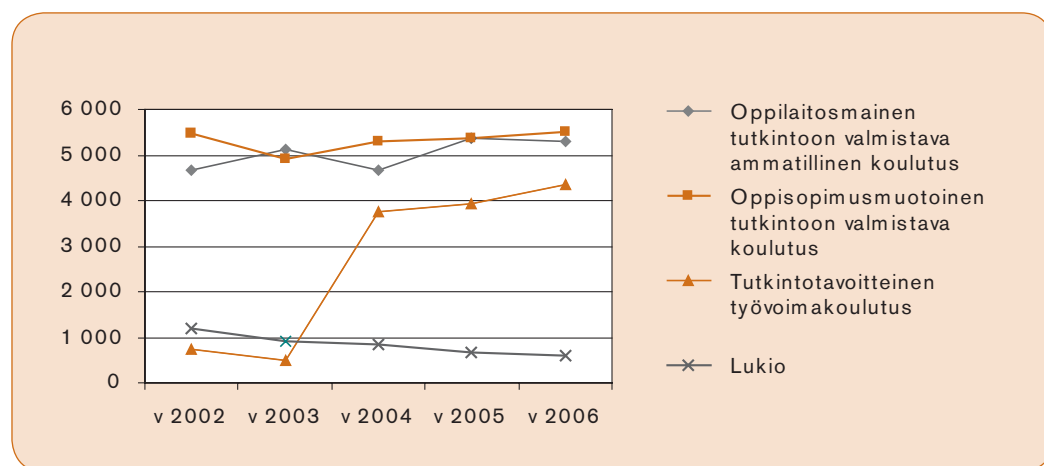
sessä oli vuonna 2002 750 ja vuonna 2006 4 350 opiskelijaa. Tämä vaikuttaakin tuntuvasti Noste-ryhmää vastaavien opiskelijoiden kokonaismäärän lisääntymiseen tutkintotavoitteisessa toisen asteen koulutuksessa (taulukko 4).

Lukiokoulutuksessa opiskelleiden Noste-ryhmän edustajien määrä on vähentynyt vuosittain vuodesta 2002 alkaen 1 182 opiskelijasta ollen vuonna 2006 enää 584 opiskelijaa (taulukko 4).

Taulukon 4 koosteesta ja kuviosta 2 ilmenee Noste-ryhmää vastaavien opiskelijoiden kokonaismäärän kehitys vuosina 2002–2006 valtionosuusrahoitteisessa toisen asteen koulutuksessa ja työvoimakoulutuksessa.

Taulukko 4. Noste-ryhmä toisen asteen koulutuksessa (sis. myös työvoimakoulutuksen) vuosina 2002–2005

	2002	2003	2004	2005	2006
Oppilaitosmainen tutkintoon valmistava ammatillinen koulutus	4 654	5 112	4 676	5 352	5 305
Oppisopimusmuotoinen tutkintoon valmistava koulutus	5 467	4 898	5 315	5 374	5 512
Tutkintotavoitteinen työvoimakoulutus	750	508	3 737	3 923	4 350
Lukio	1 182	915	828	684	584
Yhteensä	12 053	11 433	14 556	15 333	15 751

Kuvio 2. Noste-ryhmä toisen asteen VOS -rahoitteisessa koulutuksessa ja työvoimakoulutuksessa vuosina 2002–2006

7 Noste-ohjelman toteutuminen valtionavusteisen koulutuksen avulla vuonna 2007

7.1 Noste-ohjelman hankkeet

Noste-hankkeita oli vuoden 2007 aikana käynnissä 59, joiden joukossa oli 36 alueellisia ja 9 maakunnallisia monialaisia yhteistyöhankkeita. Ruotsinkielisiä hankkeita oli 6. Maassa oli yksi valtakunnallinen SAK:n koordinoima hakevaan toimintaan painottuva hanke, joka päättyi 31.12.2007.

Kaikki Noste-hankkeet yhteistyöoppilaitoksineen löytyvät Liitteestä 4 ja sivustolta *www.noste-ohjelma.fi* läänikohtaisista hankeluetteloista.

7.2 Koulutuksen aloittaneet opiskelijat

Opiskelijoiden määrä

Vuonna 2007 aloitti Noste-ohjelman mukaisen erityisrahoitteen koulutuksen 4 554 opiskelijaa, joista ruotsinkielisten opiskelijoiden osuus oli 132 (2,9 %) opiskelijaa. Oppilaitosmuotoisen koulutuksen aloitti yhteensä 4 333 ja oppisopimusmuotoisen koulutuksen 221 henkilöä.

Oppisopimuskoulutus oli vuonna 2004 Noste-vaihtoehtona ensimmäistä vuotta. Oppisopimusopiskelijoiden suhteellinen osuus oli vuonna 2007 4,9 % kaikista opiskelunsa aloittaneista. (Taulukko 5).

Tietotekniikan ajokorttikoulutusta valitsi opiskelijoista opintokohteekseen 1 457 henkilöä, joka on 32 % kaikista opiskelunsa aloittaneista.

Taulukosta 5 voi todeta opiskelijamäärien vuosittaisen kehityksen vuosina 2003–2007, oppisopimusopiskelijoiden osuuden ja ammatillisten tutkintojen osuuden kehityksen opiskelunsa aloittaneiden kokonaismäärästä.

Liitteessä 5 on taulukko vuonna 2007 erityisrahoitteen Noste-koulutuksen aloittaneista ja suoritetuista tutkinnoista lääneittäin ja koulutusaloittain.

Sukupuolijakauma

Naisten osuus opiskelijoista oli vuonna 2007 keskimäärin 60,2 % (Kuvio 3), kun se edellisenä vuonna oli 57 %.

Työttömät

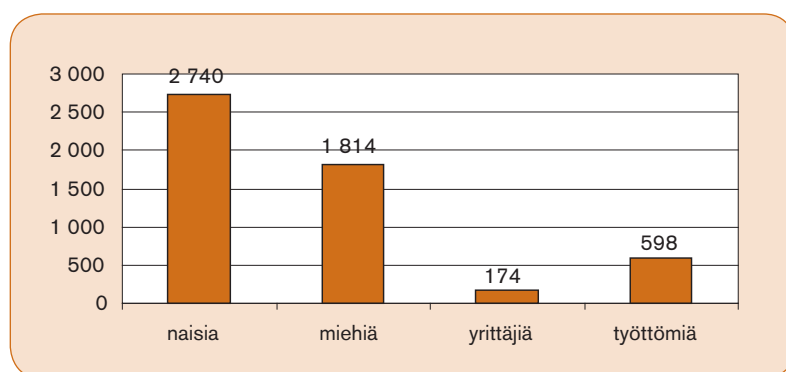
Työttömiä opiskelijoista oli vuonna 2007 598, joka on 13,1 % (Kuvio 3) kaikista koulutuksen aloittaneista. Heidän osuutensa edellisenä vuonna oli 9,5 %.

Yrittäjät

Yrittäjien osuus koulutuksen vuonna 2007 aloittaneista Noste-opiskelijoista oli 3,8 % (174). (Kuvio 3). Edellisenä vuonna vastaava osuus oli 5 %.

Taulukko 5⁵. Noste-opiskelijoina aloittaneet, oppisopimuskoulutuksessa (lisäkoulutus, at ja eat) ja ATK-ajokorttikoulutuksessa aloittaneiden osuus

vuosi	Aloittaneet Noste- rahoituksella	Ruotsinkielisten osuus aloittaneista		Aloittaneista oppisopimus- koulutuksessa		Aloittaneista ATK-ajokortteja	
		n	%	n	%	n	%
2003	1 589	49	3.0	-	-	812	51.1
2004	5 242	172	3.3	247	4.7	2 312	44.1
2005	5 520	268	4.9	381	6.9	2 174	39.4
2006	4 934	166	3.4	367	7.4	1 693	34.3
2007	4 554	132	2.9	221	4.9	1 457	32.0
yhteensä	21 839	787	3.6	1 216	5.7	8 448	38.7

Kuvio 3. Vuonna 2007 koulutuksen aloittaneiden Noste-opiskelijoiden jakauma naisiin ja miehiin sekä yrittäjien ja työttömien määrät (n=4554) Opti 25.3.2008

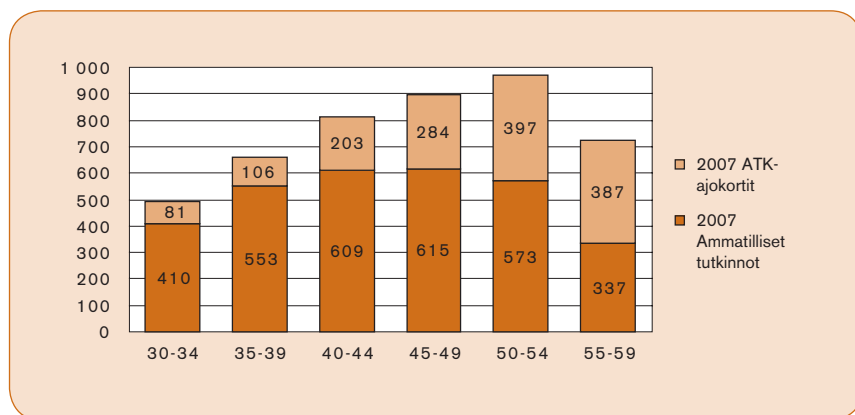
⁵ Opiskelija- ja tutkintotilastot on otettu oppilaitostietojärjestelmä OPTI-rekisteriin 25.3.2008 alkavaan viikkoon mennessä kirjatusta tiedoista. Myös aikaisempien vuosien opiskelijamäärät on tarkistettu 25.3.2008 rekisteritietojen mukaisesti. (Opiskelijamäärä vaihtelee hieman eri taulukoissa, koska rekisteriin on kirjattu lääninhallituksissa opiskelijatietoja eri tulostusten välillä.)

Opiskelijoiden ikä

Kuvio 4 osoittaa koulutuksen aloittaneiden opiskelijoiden jakautumisen iän perusteella. Noin kolme neljäsosaa opiskelunsa vuonna 2007 aloittaneista Noste-opiskelijoista oli yli 40-vuotiaita ja 37 % opiskelijoista oli yli 50-vuotiaita.

Tämä osoittaa Noste-ohjelman tavoittaneen sitä väestön osaa, joka aikuiskoulutukseen osallistumistutkimusten mukaisesti on vaikeimmin koulutukseen motivoitavissa. Muun muassa Hanne Kokkilan (2003) Aikuiskoulutus 2000 -tutkimuksen aineis-

tosta tekemän analyysin perusteella enintään perustasteen suorittaneiden 30–54-vuotiaiden ryhmässä yli 45-vuotiaiden koettu koulutustarve oli huomattavasti harvinaisempaa nuorempaan ikäluokkaan verrattuna. Noste-ryhmän vanhemmissa ikäryhmissä tietotekniikan opiskelu oli selvästi yleisempää kuin nuoremmilla. Ikäryhmässä 55–59-vuotiaat oli tietotekniikan valinnut opiskelukohteekseen 53,5 % koko opiskelijamäärästä. Sen sijaan ikäryhmässä 30–49-vuotiaat 76,4 % opiskelijoista aloitti opiskelunsa tähtäimessä ammatillinen tutkinto tai osatutkinto.

Kuvio 4. Vuonna 2007 Noste-koulutuksena ammatillisen tutkinnon tai tietokoneen ajokorttitutkinnon aloittaneet ikäryhmittäin (n=4554) Opti 25.3.2008

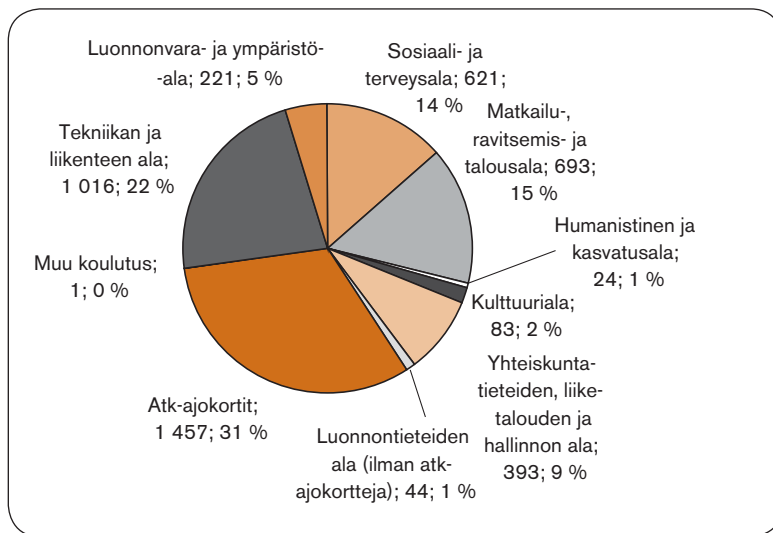
Opiskelijat koulutusaloittain

Koulutusalat painottuvat luonnollisesti alueittain elinkeinoelämän rakenteen mukaan, joten valtakunnallinen yhteenveto antaa vain keskimääräisen kuvan koko maan tilanteesta. Liitteenä 5 olevasta taulukosta ilmenevät läänikohtaiset tiedot. Kuvio 5 kuvaa kaikkien vuonna 2007 aloittaneiden opiskelijoiden suhteellista jakautumista eri koulutusaloille. Aloittaneiden opiskelijoiden kokonaismäärästä noin 32 % (1 457 opiskelijaa) aloitti tietotekniikan ajokorttikoulutuksen, kun vastaava opiskelijamäärän osuus vuonna 2006 oli 34 %. Ammatillisen koulutuksen valinnoissaan opiskelijat suosivat vuonna 2007 eniten

tekniikan ja liikenteen aloja (22 %, 1 016 opiskelijaa). Seuraavaksi suosituimmat olivat matkailu-, ravitsemis- ja talousala (15 %, 693 opiskelijaa) ja sosiaali-, terveys- ja liikunta-ala (14 %, 621 opiskelijaa).

Peruskoulun ja lukion loppuun suorittaminen

Peruskoulua ja lukiota Noste-tuen avulla suorittaneiden pienet opiskelijamäärät olivat vähentyneet entisestään vuonna 2007. Tukitoimenpiteitä on tarjottu peruskoulun loppuun suorittamiseen 17 opiskelijalle (v. 2006 24 opisk.) ja lukion loppuun suorittamiseen 2 opiskelijalle (v. 2006 10 opisk.). Peruskoulun loppuun suorittajien joukossa on ollut vuosittain mm. vankeja.

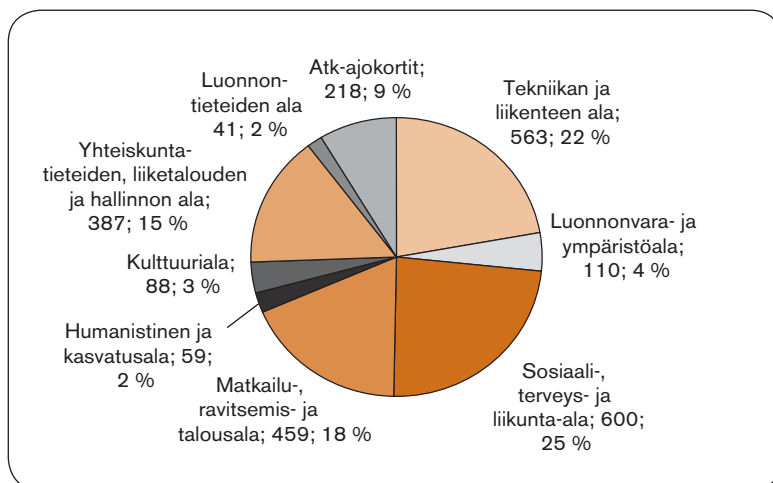

Kuvio 5. Vuonna 2007 Noste-koulutuksen aloittaneet opiskelijat koulutusaloittain Opti 31.3.2008

7.3 Suoritettuja opiskelijatyövuosia

Erityisrahoitteisessa Noste-koulutuksessa toteutuneet opiskelijatyövuodet ja suoritettut tutkinnot sekä tutkintojen osat ilmaisevat, mitä suorituksia on saatu aikaan Noste-ohjelman avulla. Vuoden 2007 opiske-

lijatyövuodet lääneittäin ja koulutusaloittain näkyvät liitteenä 6 olevasta taulukosta. Koko maassa suoritettuja opiskelijatyövuosia vuoden 2007 aikana oli 2 525, kun niitä vuonna 2006 oli 2 602, vuonna 2005 2 000 ja vuonna 2004 1 262. Ne jakautuivat vuonna 2007 koulutusaloittain kuviossa 6 kuvatulla tavalla.

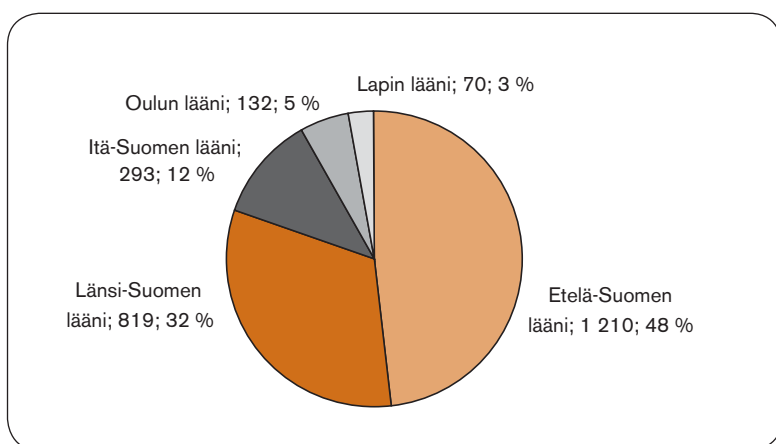

Kuvio 6. Vuonna 2007 suoritettujen opiskelijatyövuosien jakautuminen koulutusaloittain. (Yhteensä 2 525 opiskelijatyövuotta, Opti 31.3.2008)

Sosiaali-, terveys- ja liikunta-alalla (25 %, 600) ja tekniikan ja liikenteen alalla (22 %, 563) opiskelijatyövuosia on suoritettu lähes saman verran. Seuraavina tulevat matkailu-, ravitsemis- ja talousala (18 %, 459) ja yhteiskuntatieteiden, liiketalouden ja hallinnon ala (15 %, 387). Tietotekniikan ajokorttien osuus oli vain 9 % (218). Tekniikan ja liikenteen koulutusten osuus edellisestä vuodesta oli vahvistunut 4 %. Luon-

nonvara- ja ympäristöalan osuus oli supistunut edellisestä vuodesta 9 %.

Tuotettujen opiskelijatyövuosien jakautuminen lääneittäin (kuvio 7) noudattaa melko hyvin Noste-ryhmän määrällistä jakautumista lääneissä. Se on ollut vuosittain budjetin sisältämän määrärahan jakamisen peruste. Noste-ryhmän ja rahoituksen jakosuhte on seuraava: ESLH: 45,1 %, LSLH 35,6 %, ISLH 9,6 %, OLH 6,8 % ja LLH 2,9 %.

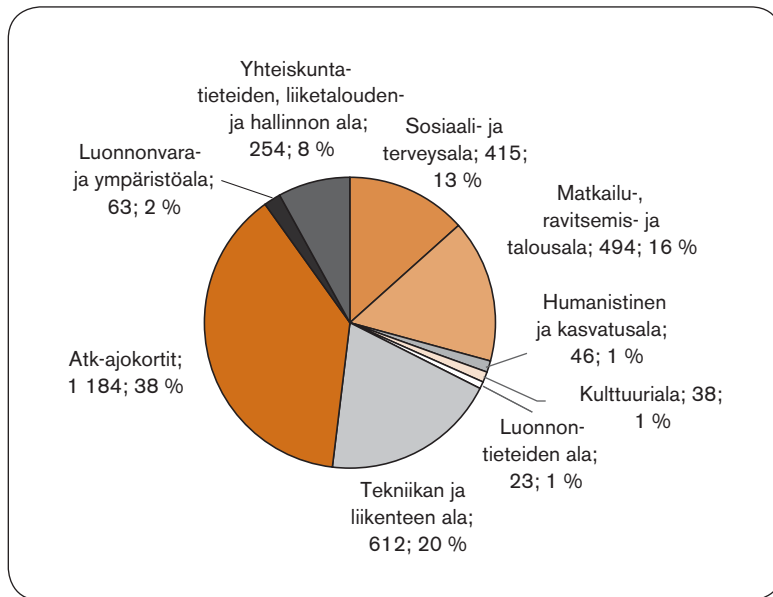

Kuvio 7. Vuonna 2007 suoritettujen opiskelijatyövuosien jakautuminen lääneittäin Opti 31.3.2008

7.4 Suoritettuja tutkintoja ja osatutkintoja

Tutkintoja ja osatutkintoja suoritettiin vuoden 2007 aikana yhteensä 3 133 (kuvio 8), kun vastaavia suorituksia oli vuonna 2006 3 321. Kokonaisten tutkintojen osuus vuonna 2007 oli 2 100 kun niitä vuonna 2006 oli 2 014. Tietokoneen ajokorttitutkintoja valmistui vuoden aikana 632 kun niitä vuonna 2006 oli 785. Ammatillisten tutkintojen ja osatut-

kintojen osuus kaikista tutkinnoista kohosi 62 %:iin kaikista tutkinnoista, kun niiden osuus vuonna 2006 oli 56 %. Tietotekniikan osuus tutkinnoista oli enää 38 % kun se vielä vuonna 2006 oli 44 %. Tekniikan ja liikenteen tutkintoja oli 20 % (612), matkailu-, ravitsemis- ja talousalalla 16 % (494) ja sosiaali-, terveys- ja liikunta-alan osuus oli 13 % (415). Seuraavalla sijalla oli yhteiskuntatieteiden, liiketalouden ja hallinnon ala 8 %:n (254) osuudella kaikista tutkinnoista.

Kuvio 8. Vuonna 2007 suoritettut tutkinnot ja osatutkinnot koulutusaloittain (Opti 25.3.2008)

7.5 Koulutuksen keskeyttäneet

Opiskelunsa keskeytti vuonna 2007 453⁶ henkilöä. Kun lukumäärän suhteuttaa vuonna 2007 opintonsa aloittaneisiin Noste-opiskelijoihin, oli näin laskettu keskimääräinen keskeyttämisprosentti vuonna 2007 9,9 %. Prosentuaalinen osuus oli suurempi kuin edellisenä vuonna laskettu vastaava suhdeluku 8,3 %. Projektipäälliköiden (10 projektipäällikköä) mukaan vuoden 2007 aikana hyvä työllisyys ja vakituisten työpaikan saanti on vaikuttanut keskeyttämisalttiuteen. Koulutukseen on tullut enemmän kuin

aikaisemmin kaikkein vaikeimmin koulutuksessa selviävää ryhmää, jolla on myös monenlaisia sosioekonomisia opiskelun esteitä. Opiskelijoiden joukossa on nyt ollut myös henkilöitä, jotka eivät ole selvinneet opinnoista tuntuvankaan tuen turvin. Perhesyyt ja taloudelliset ongelmat ovat vaikuttaneet varsinkin maahanmuuttajaopiskelijoiden keskeyttämiseen.

Keskeyttäneiden opiskelijoiden suhteellinen osuus vaihtelee koulutusaloittain luonnonvara- ja ympäristöalan 4,5 prosentista humanistisen ja kasvatusalan 20,8 prosenttiin. Liitteessä 7 on esitetty koulutusten keskeyttämisien suhteelliset osuudet koulutusaloittain.

⁶ OPTI-rekisteri 26.3.2008

7.6 Noste-valtionavustusten suuntautuminen eri toimenpiteille

Kuvio 9. kuvaa Noste-ohjelman valtionavustusten jakautumista eri avustusryhmille vuonna 2007 maksettujen avustusten mukaan.

Hakeva toiminta

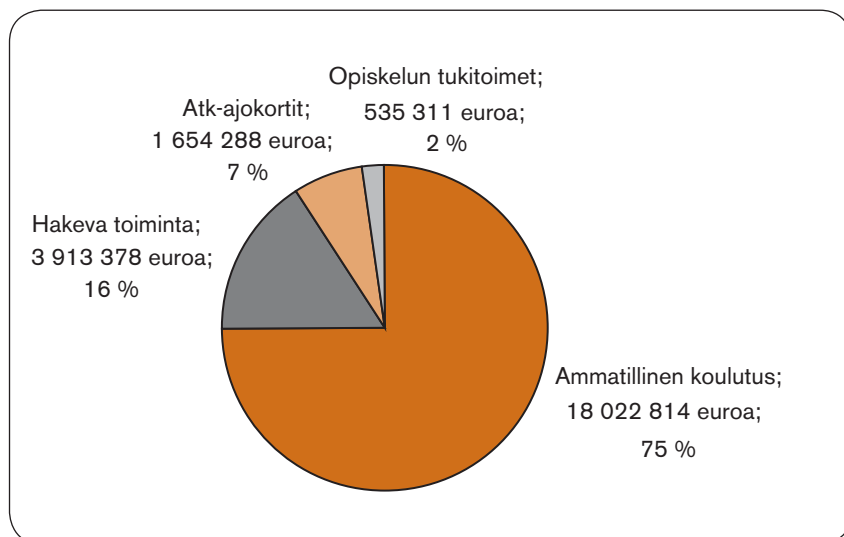
Vuonna 2007 maksettujen avustusten osuudesta hakevan toiminnan osuus oli 16 %, kun se vuonna 2006 oli 15 %. Hakevan toiminnan osuuden koheneminen prosenttiyksiköllä edelliseen vuoteen verrattaessa johtunee pääosin siitä, että vuoden 2007 budjettirahoituksella rahoitetaan hankkeiden hallinnoinnin päättötoimet vuoden 2009 loppuun asti.

Tukitoimet

Kaikki valtionavustuspohjaiseen koulutukseen liittyvät tukitoimet sisältyvät koulutukselle kohdennet-

tuihin valtionavustuspäätöksiin, eikä tukitoimien rahoitusosuutta saada suoraan eriteltyä OPTI-tiedostosta. Opiskelijatyöpäivien keskimääräiset kustannukset vastaavat muuta aikuiskoulutusta. Valtakunnallinen keskiarvo on ollut kahtena viimeisenä vuotena noin 38 euroa. VOS -rahoitteisessa opiskelijatyöpäivän hinnassa on laitehankintoihin ym. liittyviä kustannuksia, joita Noste-koulutuksen opiskelijatyöpäivän hintaan ei ole yleensä sisällytetty. Tukitoimien ja henkilökohtaisen ohjauksen osuus nostaa kuitenkin hinnan muun aikuiskoulutuksen hintatasolle. Projektipäälliköiden arvioiden mukaan henkilökohtaistamisen edellyttämän ohjauksen ja tukitoimenpiteiden osuuden arvioidaan olleen keskimäärin noin 10 % opiskelijatyöpäivän hinnasta. Joissakin tapauksissa osuus on voinut nousta jopa 30–40 %:iin.

Valtionavustuksella tuetaan lisäksi valtionosuusrahoitteiseen koulutukseen liittyviä tukitoimia, joiden osuus oli edelleenkin vain 2 % (v. 2006 1 %) rahoituksen kokonaismäärästä.

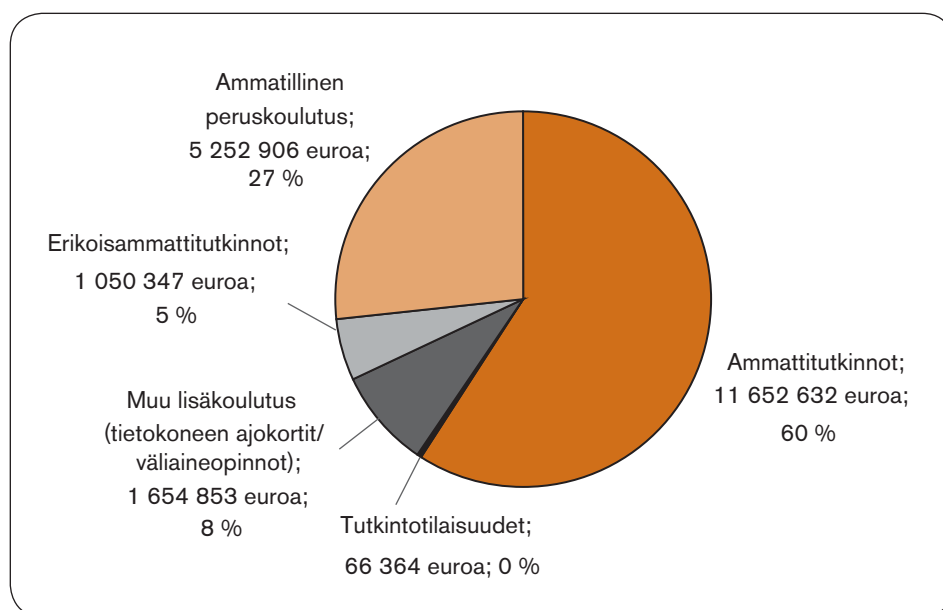
Kuvio 9. Noste-määrärahojen jakautuminen (maksetut valtionavustukset Opti 1.4.2008, liite 8) avustusryhmittäin vuonna 2007. Yhteensä 24 125 791 euroa.

Koulutus

Koulutuksen osuus oli 82 % kaikesta toiminnasta. Ammatillisen koulutuksen osuus oli 75 % (v. 2006 77 %) ja tietotekniikkakoulutuksen osuus vain 7 % kuten edellisenäkin vuonna (kuvio 9). Koulutukseen suunnattujen määrärahojen jakautumista vuonna 2007 kuvaa myös kuvio 10. Voimakkaimmin painottui ammattitutkintoon valmistava koulutus, johon suunnattiin 60 % (v. 2006 64 %) vuonna 2007 maksetusta koulutuksen avustussummasta. Avustussummasta 27 %

(v. 2006 22 %) suuntautui ammatilliseen peruskoulutukseen. Tietokoneen ajokorttikoulutuksen ja välineaineopintojen osuus koulutuksen kokonaisrahoituksesta oli enää vain 8 % (v. 2006 9 %). Merkittävää on, että Noste-ryhmä oli suorittamassa myös erikoisammattitutkintoja, joiden osuus oli 5 % rahoituksesta (v. 2006 4 %).

Ilman valmistavaa koulutusta tutkintotilaisuuksiin osallistuminen oli Noste-opiskelijoilla harvinaista, sillä vähemmän kuin 1 % maksetuista laskuista kohdistui tutkintotilaisuuksien järjestämiseen ilman valmistavaa koulutusta.

Kuvio 10. Noste-määrärahojen jakautuminen koulutukseen v. 2007 maksettujen avustusten mukaan (Opti 1.4.2008 liite 8) Yhteensä 19 677 102 euroa.

8 Arviointia Noste-ohjelman toteutumisesta

Vuonna 2007 Noste-ohjelman yhteistyöverkostoilla ja toimintamallilla toimittiin jo viidettä vuotta, joten toiminta oli jo vakiintunut. Tässä vaiheessa voidaan jo arviointitutkimukseen (Hulkari Kirsti ja Mahlamäki-Kultanen Seija, 2006) ja muihin palautteisiin perustuen tehdä varovaista arviota ohjelman vaikutuksista. Pääasiassa tässä luvussa arvioidaan kuitenkin toteutunutta toimintaa. Varsinainen Noste-ohjelman vaikuttavuusarviointi valmistuu vasta vuonna 2009.

8.1 Määrälliset opiskelijatavoitteet

Budjetin perusteluissa esitetyt määrälliset tavoitteet vuodesta 2003 alkaen ovat yhteensä 38 700 aloittavaa opiskelijaa, mikä on 11 % alkuperäisestä Noste-ryhmän koosta (31.12.2002: 350 626). Noste-ohjelman määrälliset tavoitteet ovatkin olleet sangen kunnianhimoiset. Myös kokemukset Nosteen kaltaisten erityisohjelmien käynnistämisestä ovat osoittaneet, että käynnistäminen saattaa olla toiveikkaita ennakoiteja hitaampaa. Näin on käynyt myös Noste-ohjelman kohdalla. Tilanteeseen varauduttiin ohjelman alussa tekemällä vuosittaisista budjettimäärärahoista kolmen vuoden siirtomäärärahoja, jotka tuovat ajallista joustoa toteutukseen.

Aloittavien opiskelijoiden määrä ei kuitenkaan yksistään kerro järjestetystä koulutuksesta. Samanai-

kaisesti on tarkasteltava opiskelun laajuutta (opiskelijatyöpäivät ja opiskelijatyövuodet). On myös syytä ottaa huomioon, että tavoitteen asettamisen perustana on ollut oletamus lyhyemmistä valmistavista koulutuksista, kuin mitä todellisuudessa on järjestetty. Opiskelun henkilökohtaistaminen Noste-ryhmän kohdalla on useissa tapauksissa merkinnyt koulutuksen pitkäkestoisuutta sekä tukitoimenpiteiden tarvetta. Koulutuksen aloittaneiden opiskelijoiden kokonaismäärä ei ylittänyt vuonna 2007 edellisen vuoden lukemiin, mutta ammatillista tutkintoa suorittavien määrä lisääntyi edellisten vuosien 59 %:n (v. 2005) ja 66 %:n (v. 2006) osuudesta 68 %:iin kaikista opiskelunsa ko. vuonna aloittaneista. Tässä on siis tapahtunut asetettujen tavoitteiden suuntaista kehitystä. Samoin opiskelijatyövuosien määrä pysytteli lähestulkoon samalla tasolla (2 525 opiskelijatyövuotta) kuin mihin se oli noussut vuonna 2006 (2 600 opiskelijatyövuotta).

Noste-ryhmän osallistuminen koulutukseen ohjelman aikana vuosina 2003–2006 on todellisuudessa kasvanut eikä vain siirtynyt valtionavustuksen piiriin. Noste-ryhmää vastaavien opiskelijoiden kokonaismäärä on nimittäin jonkin verran kasvanut koko ohjelmakauden valtionosuusrahoitteisessa ammatillisessa koulutuksessa verrattuna ohjelmaa edeltävään vuoteen 2002. Työvoimakoulutuksessa tämän pohjakoulutuksen ryhmä on myös lisääntynyt näiden vuosien aikana.

8.2 Maakunnalliset erot

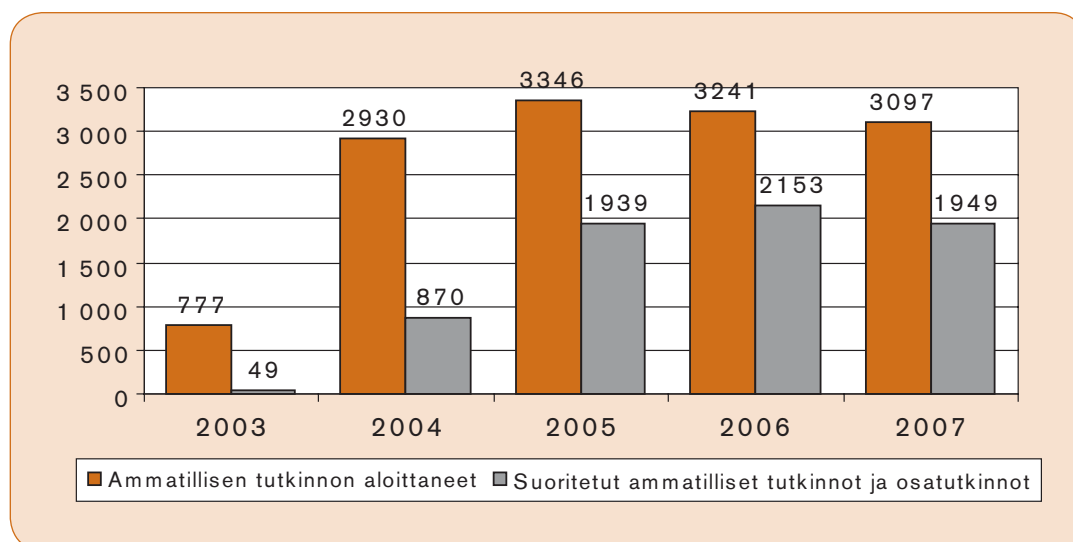
Merkillepantavaa ohjelman toteutuksessa ovat suuret erot eri maakuntien ja seutukuntien välillä. Liitteessä 9 olevassa taulukossa on esitetty maakunnittain Noste-ohjelman toiminta-kaudella 2003–25.3.2008 valtionavustuksella koulutuksen aloittaneiden Noste-opiskelijoiden määrät ja aloittaneiden suhteellinen osuus maakuntien alkuperäisestä Noste-kohderyhmästä. Prosenttiset osuudet vaihtelevat 3,8 prosentista 10,7 prosenttiin. Kun näitä eroja arvioidaan, rinnalla on tarkasteltava valtionosuuskoulutukseen hakeutuneiden kohderyhmän opiskelijoiden määriä. Joissakin maakunnissa keskimääräistä aktiivisempi Noste-ryhmän hakeutuminen valtionosuuskoulutukseen selittää heikompaa hakeutumista Noste-rahoitteeseen koulutukseen. Liitteessä 3 on koottu lääneittäin ja maakunnittain Noste-ryhmän osallistuminen valtionosuusrahoitteeseen koulutukseen vuosina 2003, 2004, 2005 ja 2006. Prosenttiset osuudet suhteutettuna maakuntien alkuperäiseen Noste-kohderyhmän kokoon vaihtelivat vuonna 2003 1,8 prosentista 3,7 prosenttiin, vuonna 2004 2,1 prosentista 3,7 prosenttiin, vuonna 2005 2,1 prosentista

3,6 prosenttiin ja vuonna 2006 1,9 prosentista 3,6 prosenttiin.

Hankkeiden vetäjien ammattitaito, henkilökohdaiset ominaisuudet ja verkostot sekä oppilaitosten johdon suhtautuminen ja tuki ovat tärkeitä eroja selittäviä taustavaikuttajia. Samoin oppilaitosten keskinäisen yhteistyön perinne sekä oppilaitosten ja työelämän yhteistyöverkostojen toimivuus ovat merkittäviä tekijöitä. Vastaavasti hankkeiden tulosta ovat heikentäneet henkilövaihdokset sekä meneillään olevat organisaatiouudistukset.

8.3 Suoritetut tutkinnot ja osatutkinnot

Tutkintoja ja osatutkintoja suoritettiin vuoden 2007 aikana yhteensä 3 133, kun vastaavia suorituksia oli 3 321 vuonna 2006. Ammatillisten tutkintojen suhteellinen osuus kaikista tutkinnoista (62 %) vahvistui selvästi edellisestä vuodesta (56 %), joten tässä on edetty asetettujen tavoitteiden suuntaisesti. Ammatillisessa koulutuksessa aloittaneiden opiskelijamäärien ja kokonaisten sekä osatutkintojen määrien kehitystä vuosina 2003–2007 kuvataan kuviossa 11.

Kuvio 11. Noste-opiskelun ammatillisessa koulutuksessa aloittaneet sekä suoritetut kokonaiset ja osatutkinnot vuosina 2003–2007.

Osatutkintojen määrä on eri asia kuin opiskelijoiden määrä, koska osalla opiskelijoista on useampia kuin yksi osatutkinto. Opiskelijamäärien, tutkintojen ja osatutkintojen määrät ovat kehittyneet ohjelman tavoitteiden suuntaisesti, mutta opiskelijoiden määrän lisääntyminen ja siten tutkintojen sekä osatutkintojen syntyminen on ollut hitaampaa kuin tavoitteiden asettelussa oletettiin. Kuviossa 12 kuvataan vastaavasti tietotekniikan ajokorttitutkinnon aloittaneiden määriä vuosittain ja suoritettujen ajokorttitutkintojen ja osatutkintojen määrien kehitystä vuosina 2003–2007. Liitteissä 10 ja 11 on kuvioihin 11 ja 12 liittyvät kuviot, joissa tutkinnot ja osatutkinnot on esitetty eriteltynä.

Suoritettujen tutkintojen ja osatutkintojen kokonaismäärän 13 775 osuus aloittaneiden opiskelijoiden kokonaismäärästä, 21 839, vuosina 2003–2007 on 63 %. Aloittaneiden opiskelijoiden joukossa on paljon vielä koulutustaan jatkavia, joten tämä tutkinnon ja osatutkinnon suorittaneiden osuus nousee tästä reippaasti, sitten kun lukua verrataan valmistavan koulutuksensa päättäneisiin. Tietotekniikan ajokorttikoulutuksessa tutkinnon tai sen osan suorittaneiden osuus 6 815 koulutuksen aloittaneista 8 448:sta on noin 81 %.

Opiskelunsa keskeyttäneiden osuutta opiskelunsa aloittaneista vuosina 2006 ja 2007 voidaan pitää varsin kohtuullisena verrattuna muuhun aikuiskou-

lutukseen. Kumpanakin vuonna keskeyttäneiden osuus jää alle 10 %.

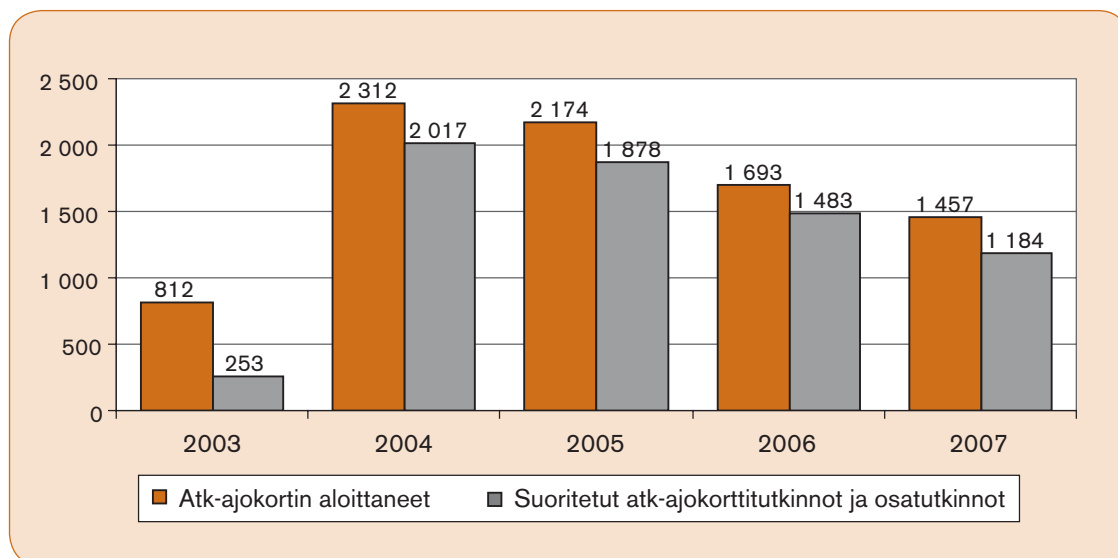
8.4 Oppisopimuskoulutus

Noste-rahoitteisen oppisopimuskoulutuksen aloittaneiden osuus oli 4,9 prosenttia kaikista opiskelunsa vuonna 2007 aloittaneista. Edellisen vuoden määrään nähden oli tapahtunut suhteellista supistumista (v. 2006 7,4 %). Arvioitaessa näitä määriä on otettava huomioon, että Noste-rahoituksella ei ole rahoitettu oppisopimusmuotoisia perustutkintoja, vaikka kysymyksessä olisikin Noste-ryhmä. Ryhmään kuuluvien perustutkintoja suorittavien oppisopimusopiskelijoiden osuus nousikin melko reippaasti vuonna 2006 edellisten vuosien määristä.

8.5 Opiskelijaryhmän kuvaus

Sukupuoli

Naisten osuus Noste-opiskelijoista oli noussut vuonna 2007 keskimäärin 60,2 prosenttiin, kun se edellisenä vuonna oli 57 prosenttia. Tilanne vastaa taas paremmin yleistä aikuiskoulutuksessa vallitsevaa sukupuolijakaumaa.

Kuvio 12. Atk-ajokorttikoulutuksessa aloittaneet sekä suoritettut ajokorttitutkinnot ja osatutkinnot vuosina 2003–2007.

Yrittäjät

Yrittäjien osuus Nosteessa oli laskenut edellisen vuoden 5 prosentista niin vähäiseksi kuin 3,8 prosenttiin vastaten taas edellisten vuosien yrittäjien osallistumisosuutta. Yrittäjät ovat siis hyvin vähäisessä määrin käyttäneet Noste-ohjelman mahdollisuuksia. Hakevan toiminnan seurantalutkimuksessa (Kosonen, T. 2008) ilmenee, että kouluttajat ovat kokeneet kiireen usein estäneen yrittäjiä havaitsemasta koulutuksen merkitystä. Voidaan ehkä vastaavasti kysyä, ovatko kouluttajat ottaneet pk-yritysten yrittäjät riittävästi huomioon toiminnassaan.

Työttömät

Työttömien osuus Noste-opiskelijoista nousi vähän edellisestä vuodesta: 9,8 prosentin osuudesta 13,1 prosenttiin. Työhallinto ohjaa työttömät pääsääntöisesti työvoimakoulutukseen. Työttömien henkilöiden integrointi omaehtoisen koulutuksen sekaryhmiin on osoittautunut aikaa ja tahtoa vaativaksi yhteistoiminnan näytöksi kahden eri hallinnon ja rahoitusjärjestelmien välimaastossa. Vuosittain tässä yhteistyössä on siis kuitenkin edistytty.

8.6 Hakevan toiminnan osuus ja merkitys

"Nosteen hakevan toiminnan resurssi on vienyt aikuiskoulutuksen järjestämismuotoja suurilla harppauksilla eteenpäin, vaikkakin varsinaisten Noste-kelpoisten tavoittaminen ja kouluttautumaan motivointi on ollut erityisen hankalaa. Sivutuotteena on kuitenkin tullut runsaasti osallistumista vuos- tai lisäkoulutuksena rahoitettaviin opintoihin."⁷

(Kosonen, T. ja Luukkainen, A. 2008).

Vielä vuonna 2004 hankkeille maksetuista määrärahoista kohdistui neljännes hakevaan toimintaan. Vuonna 2005 hakevan toiminnan osuus oli enää 16 %, vuonna 2006 15 % ja vuonna 2007 16 % kokonaisrahoituksesta. Tämä kehityksen suunta on ollut tavoitteiden mukainen.

Vuoden 2007 lopulla tehdyn Hakevan toiminnan resurssikyselyn mukaan hankevetäjät ja hakevan toiminnan toteuttajat arvioivat erityisrahoituksen määrän enimmäkseen riittäväksi tähän tarkoitukseen.

Hakevan toiminnan toimintamuotoja on kartoitettu vuosittain seurantalutkimuksella (Luukkainen, A. 2006, Huusko, A. 2007 ja Kosonen, T. ja Luukkainen, A. 2008). Toiminnan muodot ovat suurimmaksi osaksi olleet samanlaisia viime vuosina. Vain niiden painotuksissa on tapahtunut joitakin muutoksia. Monikanavaisuus ja monipuolisuus ovat tyypillisiä toimintamuotoja. Eniten käytetyistä hakevan toiminnan muodoista erottuivat keskeisimmiksi suoraan vuorovaikutukseen perustuvat toimintatavat. Niiden käyttö on laajentunut vuosi vuodelta (89 % vastaajista) ja yhä laajempi toimijaryhmä luottaa niiden vaikutukseen. Perinteiset esitteet ja lehti-ilmoitukset koetaan silti myös tarpeellisiksi. Työpaikat ja yritykset ovat olleet edelleen yleisiä hakevan toiminnan ympäristöjä (78 % vastaajista). Usko pelkkien käyntien merkitykseen on kuitenkin laskenut. Sen sijaan osaamistarvekartoituksia tehdään yrityksissä aiempaa useammin (48,1 % vastanneista) (Kosonen, T. 2008).

Hakeva toiminta on erityisesti vuodesta 2005 lähtien mielletty aiempaa enemmän muusta opiskelijarekrytoinnista eroavaksi toiminnaksi ja vuodesta 2006 alkaen yhä enemmän ohjaukseksi ja neuvonaksi kuin koulutusten markkinoinniksi. Myös haasteita/ongelmia siinä on koettu aiempaa vähemmän ja onnistumista enemmän. (Kosonen, T. 2008).

Hankevetäjistä valtaosa (93 % hakevan toiminnan resurssitutkimukseen vastanneista) kertoi, että yhteiseen hanketason suunnitteluun on panostettu. On suunniteltu hankekohtaisessa yhteistyössä tiedotusta, yrityskontakteja, yritysten ja kohderyhmien kartoittamista, työnjakoa, toiminnan kohdentamista ja koordinoitua, resurssien jakamista. (Kosonen, T. ja Luukkainen, A. 2008). Näyttäisi siltä, että suunnitelmallisuus on Noste-ohjelman kuluessa lisääntynyt.

Suunnitelmallisuuden kehittymisestä huolimatta ajan puute ja henkilöpula tuotiin tutkimuksessa yllättävän usein esiin hakevaa toimintaa vaikeuttavana tekijänä. Oppilaitosten työsuunnitelmissa ei ilmei-

⁷ suorat lainaukset lukujen alussa hankkeiden vetäjiltä ja kouluttajilta

sesti ole kuitenkaan riittävästi ennakoitu ajankäytön tarvetta hakevaan toimintaan, vaikka hakevaa toimintaa on ennakoon suunniteltu. Sekä hankevetäjät että hakevan toiminnan toteuttajat käyttivät hakevaan toimintaan yleisimmin alle 10 % työajastaan. Lisäksi melko monet vastaajista ilmoittivat käyttävänsä neljänneksen tai puolet työajastaan hakevaan toimintaan (Kosonen, T ja Luukkainen, A 2008).

Hakevaa toimintaa on omalta osaltaan ollut myös SAK:n Osaava pärjää -hanke, jossa on kurssitettu lähes 600 vertaistukihenkilöä työpaikoille ja tiedotettu Nosteen mahdollisuuksista työpaikoilla. Pätevyysluotsien tehtäväksi määriteltiin ”kannustaa ja ohjata työntekijöitä pohtimaan omia osaamistarpeitaan ja oman ammattitaitonsa kehittämismahdollisuuksia sekä välittää tietoa koulutusta järjestävistä oppilaitoksista ja näyttötutkinnoista” (Laukkanen, 2008). Luotsit toimivat työyhteisöissä osaamisen tukihenkilöinä, koulutukseen kannustajina, ohjaajina ja tiedon välittäjinä vapaaehtoistyöntekijöinä ilman palkkiota. Osa Noste-hankkeista tiedosti ammattiliittojen ja pätevyysluotsien merkityksen vaikuttavuutta lisäävänä tekijänä ja hakeutui ennakkoluuolottomasti yhteistyöhön. Suorat ja luontevat kontaktit työpaikoille, työntekijöihin ja ammattiyhdistystoimijoihin pitivät oppilaitokset niiden omien kokemusten mukaan aikaisempaa paremmin kiinni todellisissa työelämän koulutustarpeissa (Laukkanen H. 2008).

Yhteistä monille toimiville pätevyysluotsien ja oppilaitosten yhteistyökuvioille on Hanne Laukkasen tutkimuksen mukaan se, että niissä on onnistuttu sitouttamaan sekä työnantaja että työntekijät koulutusprosessiin. Noste-hankkeiden kokemusten mukaan parhaimmat ja usein opiskelijamäärässä mitattuna tulokselliset koulutukset ovat Nosteessa syntyneet kolmikantayhteistyön tuloksena. (Laukkanen H. 2008) Kolmikantayhteistyön merkitys on todettu sekä Noste-hankkeiden, pätevyysluotsien että monien työnantajien (Huusko A. ja Luukkainen A. 2006) taholta.

Usein ongelmaksi on kuitenkin koettu kontaktin löytyminen Noste-hankkeen ja pätevyysluotsin kesken. Hakevan toiminnan kehittäminen laajana verkostomallina, jossa työelämäjärjestöt ovat mukana, on oppilaitosten toimintakulttuurissa enimmäkseen uutta ja siksi se edellyttääkin jatkuvaa panostusta

omaan toimintaympäristöön soveltuviin hyvien mallien löytämiseksi. (ks lisää 8.7 Yhteistyöverkostot)

Hakevalla toiminnalla on pystytty motivoimaan koulutukseen sitä väestön osaa, joka pohjakoulutuksensa ja ikänsä perusteella on vaikeimmin koulutukseen innostettavissa. Hakeva toiminta on tavoittanut kohderyhmää sekä valtionavusteiseen Noste-koulutukseen että valtionosuusrahoitteiseen aikuiskoulutukseen.

Edellisen lisäksi hakevalla toiminnalla on ollut Noste-ohjelmaa laajempi merkitys aikuiskoulutukseen motivaattorina. Noste-ohjelman hakevalla toiminnalla on tavoitettu seurantatutkimuksen mukaan Noste-ryhmän lisäksi runsaasti muitakin aikuisia opiskelemaan. Yrityksiin jalkautuminen ei ole siten ollut ainoastaan Noste-tiedotusta. Seurantatutkimuksen mukaan noin 84 % vastaajista ilmoitti tavoitteensa koulutukseen jonkin verran, melko paljon tai paljon myös muita kuin Noste-ryhmän aikuisia (Huusko, A 2007)

Yrityksiin jalkautuva hakeva toiminta on avannut ohjelman aikana uusia yritysytteksiä ja vahvistanut vanhoja yhteistyösuhteita. Tällä lähestymistavalla on pystytty kehittämään sellaista osaamista, joka vastaa samanaikaisesti sekä yksittäisten työntekijöiden että yritysten tarpeisiin. Yhteistyö työelämän kanssa, osaamistarvekartoitukset sekä jalkautuminen työpaikoille ja potentiaalisten opiskelijoiden pariin sisältyvät vahvasti oppilaitosten tulevaisuuden suunnitelmiin hakevan toiminnan resurssitutkimuksen mukaan.

Hakevan toiminnan hyvien käytäntöjen juurruttamiselle luo perustan Koulutuksen ja tutkimuksen kehittämisohjelma vuosille 2007–2012, jonka mukaan ”Noste-ohjelman aikana syntyneitä hyviä käytäntöjä laajennetaan koko aikuiskoulutuksen toimintatavoiksi”. Samoin opetusministeriön lisäkoulutusta koskeva päätös 13.11.2007 38/221/2007 ohjaa tähän suuntaan: ”Opetusministeriö pitää tärkeänä, että ammatillisen lisäkoulutuksen järjestäjät suuntaavat koulutusta aktiivisesti myös työikäiselle aikuisväestölle, jolta puuttuu ammatillinen koulutus tai jonka koulutus on vanhentunut sekä ottavat hakevan toiminnan ja koulutuksen kehittämisessä huomioon Noste-ohjelmasta saadut kokemukset ja ohjelman puitteissa kehitetyt hyvät käytännöt”.

8.7 Yhteistyöverkostot

"Koko aikuiskoulutus on noussut siivilleen samaan aikaan, tietoisuus aikuiskoulutuksesta on valtavasti laajentunut"

(Hulkari, K., 2007. Verkostojen lupaus)

Oppilaitosten verkostoitumisen tavoitteena Noste-ohjelmassa on ollut aikuiskoulutuksen palvelukyvyn ja asiakaslähtöisyyden parantaminen. Verkostot luotiin enimmäkseen alueellisen läheisyyden periaatteella, jolloin lähellä toisiaan sijaitsevat oppilaitokset tekivät yhteistyösopimuksen Noste-ohjelman toteuttamisen ja rahoituksen pohjaksi. Muita kuin alueellisia yhdistymisen perusteita ovat olleet alakohtaisuus ja ruotsinkieli. Hankkeet ovat arviointitutkimuksen mukaan yhteistyöverkostoina tuottaneet monipuolisempaa koulutusta, opiskelijoiden neuvontapalveluja, hakevaa toimintaa ja yhteistä tiedotusta.

Aktiivisimpia Noste-hankeverkostoissa toimijoita ovat olleet aikuiskoulutuskeskukset ja ammatilliset oppilaitokset.

Vapaan sivistystyön ja aikuislukioiden kanssa tehtävä yhteistyö on ollut melko pienimuotoista. Yhteistyön ei aina ole nähty tuottavan lisäarvoa vapaan sivistystyön oppilaitoksille. Kuitenkin joitakin hyviä kokemuksia on ollut yhteistyöstä mm. luki-ohjauksessa ja hakevassa toiminnassa.

Koulutusten yhteinen suunnittelu on hankeverkostossa edelleen yleisempää kuin koulutusten toteutus. Yhteisten koulutusten toteuttamista on vaikeuttanut se, ettei hankeverkostossa välttämättä ole sellaista spesifistä osaamista, jota koulutusten järjestämisessä pystytään hyödyntämään. Tällöin yhteistyö on sisällöltään painottunut tiedon ja osaamisen vaihtoon hankkeen yhteistyöryhmissä. Odotukset yhteistyön jatkuvuudesta olivat kuitenkin ammatillisen koulutuksen puolella myönteisiä.

Toteutusyhteistyöhön ei ole koettu olevan tarvetta, mikäli oppilaitoksen sisäinen osaaminen on monipuolista. Koulutusten yhteiseen toteuttamiseen liittyvä paradoksi näyttää olevan se, että jos hankeverkostossa on siirrettävissä olevaa osaamista, on siellä samaan aikaan usein myös päällekkäistä koulutusta ja oppilaitosten välistä kilpailua. Tämä taas heikentää halukkuutta koulutusyhteistyöhön. Verkostoitumis-

ta pohditaan hankkeissa myös tarpeen, hyödyn ja tulosodotusten näkökulmasta. Joissain tapauksissa oppilaitosten väliset raja-aidat ovat vielä korkeita ja niille on ollut tyypillistä perinteinen reviirinvarjelu. Aikuisoppilaitosten toimintaa eivät ohjaa ainoastaan Noste-ohjelmalle asetetut humanit tavoitteet vaan myös kilpailu- ja hyötynäkökulma sekä markkinatolouden lait.

Työelämän ja työelämäjärjestöjen kanssa tehtävä yhteistyö on hankkeissa Noste-toiminnan perusta. Noste-ohjelman aikana yrityskontakteja on pyritty aktiivisesti lisäämään ja siinä on myös onnistuttu. Työpaikan tarpeita on otettu yhä enemmän huomioon koulutuksen suunnittelussa. Osatutkintomahdollisuuksia on tarjottu ja aikaisempaa osaamista on tunnustettu ja tunnustettu. Myös koulutusten aika-tilojen ja sisältöjen muokkauksessa on kuunneltu työpaikan tarpeita. **Pätevyysluotsien** kanssa tehtävä yhteistyö on ollut hankkeissa muuta työelämäyhteistyötä vähäisempää. Oppilaitoksiin kohdistetun kyselyn (Huusko, A 2007) mukaan noin joka kymmenes oppilaitosedustaja mainitsi havainneensa, että pätevyysluotsi toteutti hakevaa toimintaa jollain koulutusaloilla. Pätevyysluotsien kanssa oli tehty yhteistyötä noin kolme kertaa useammin miesvoittoisilla koulutusaloilla kuin naisvoittoisilla aloilla. Muutamissa hankkeissa on aktiivisia ja ennakkoluulottomia projektin vetäjiä ja kouluttajia, jotka ovat Noste-ohjelman aikana päässeet hyvään ja tulokselliseen yhteistyöhön ay-toimijoiden kanssa.

SAK:n Osaava pärjää -hankkeen kokemuksena on ollut, että monilta oppilaitoksilta kuitenkin puuttui kokemus yhteistyöstä ammattiyhdistysliikkeen toimijoiden kanssa. Tämä saattoi aiheuttaa myös väärinkäsityksiä ja vaikeutta ymmärtää toisen osapuolen kulttuuria ja toimintatapoja. Pätevyysluotsit ovat eri yhteyksissä tuoneet esille oppilaitoksen haluttomuuden joustaa tai vaikeuden solmia henkilökoh- taista yhteistyösuhdetta oppilaitokseen. (Liljeström, M. 2008). Yhteistyötä on rajoittanut työpaikoilla toimivien luotsien vähäinen määrä. Yhteistyötä tehdään enemmän paikallisten ammattiyhdistysten, luottamusmiesten ja järjestöjen kanssa mm. ohjausryhmäyhteistyön muodossa. Yhteistyöhön tarvittava luottamus vaatii oman aikansa, joka voi olla pitempi kuin Noste-ohjelman kesto. Syntyneistä yhteistyöver-

kostoista halutaan nyt pitää kiinni ja kehittää niitä edelleen, mikäli toiminnalle löytyy resursseja myös Noste-ohjelman jälkeen (Laukkanen, H. 2008).

Heikoimmin toteutuvaksi kumppanuuden osa-alueeksi hankkeet arvioivat työhallinnon kanssa tehtävän yhteistyön. Yhteistyöltä odotettiin mm. joustavien koulutusratkaisujen löytymistä työttömänä oleville henkilöille. Yhteistyön esteiksi koettiin meneillään olevat organisaatiouudistukset sekä selkeiden ohjeiden puuttuminen. Työhallinnon kanssa tehtävän yhteistyön käytännöt vaihtelevat eri puolilla maata. Myös onnistuneita paikallisia yhteistyömalleja on löydettävissä.

Noste-verkostotyön etenemisestä kertovat tutkimustulokset (Hulkari, K 2007) ovat samanlaisia monien aiempien verkostotutkimustulosten kanssa. Ratkaisevan tärkeitä etenemiselle ovat olleet yhteinen tavoite ja sitoutuminen, toimijoiden välinen luottamus sekä verkoston rakenne ja koordinointi.

Menestyneissä Noste-hankkeissa motiivit ja tarpeet toimia verkostoyhteistyössä olivat samansuuntaisia ja verkostoa piti koossa aktiivinen hankevetäjä. Haasteellisia ovat olleet erityisesti laajat maakunnalliset verkostot. Lisäarvoa verkostossa toi tiedon jakaminen, osaamisen lisääntyminen ja innovaatioiden tuottaminen sekä laadun, asiakaslähtöisyyden ja työelämälähtöisyyden kehittyminen. Noste-ohjelman aikana toimijoiden tietoisuus aikuiskoulutuksesta, toistensa toiminnasta ja erilaisista toimintakulttuureista on lisääntynyt. Lisäksi verkostoyhteistyökompetenssi on lisääntynyt oppilaitoksissa.

Oppilaitosjohtoon motivaatio ja sitoutuminen ohjaa viime kädessä sitä, millä tavoin eri organisaatioissa lähdetään viemään eteenpäin Noste-verkostosta kumpuavia kehittämisajatuksia.

Parhaimmillaan Noste-ohjelman aikainen laaja verkostoyhteistyö on luonut uutta toimintakulttuuria koulutuksen järjestäjien kesken, joka kannattaa arjen aikuiskoulutustyötä ja uusia kehittämishankkeita.

8.8 Henkilökohtaistaminen ja tukitoimet

"Käytännössä meillä on vielä erittäin runsaasti töitä siinä, että oppisimme henkilökohtaistamisen periaatteiden käytäntöjä oppilaitosten arjessa.

Tutkinnon suorittamisen prosessi on osin jäsentymätön ja vahvasti oppilaitoksen koulumaista ja keskeistä roolia korostava." (Hulkari, K ja Pakaste, M 2007)

Näyttötutkintojen ja niihin valmistavan opiskelun henkilökohtaistamista on kehitetty opetushallituksen johtamassa laajassa Aikuisopiskelun henkilökohtaistaminen (AiHe)-hankkeessa. Noste-ohjelmassa on hyödynnetty AiHe -projektissa kehitettyjä toimintamalleja. Hakevan toiminnan seuranta-tutkimuksessa kävi ilmi, että vuonna 2006 69 % vastanneista (n=167) kertoi aikaisemmin hankitun osaamisen vaikuttaneen opiskelupituuteen vähintään jonkin verran (Huusko, A. 2007)

Aiemman osaamisen tunnistaminen ja tunnistaminen ei arviointitutkimuksen mukaan näy aina opiskeluajan lyhenemisenä, vaan Noste kohderyhmän heikohkot opiskeluvalmiudet ja heikko käsitys itsestä oppijana myös venyttää valmistavaa koulutusta. Hakevan toiminnan seuranta-tutkimuksen mukaan opiskelijoiden aikaisempi osaaminen on kuitenkin yhä useammin myös lyhentänyt koulutuksen pituuksia (Kosonen, T. 2008)

Opiskelun henkilökohtaistamiseen liittyvät kiinteästi opiskeluvalmiuksien huomioon ottaminen ja opiskelun tukitoimet. Kouluttajien mukaan Noste-opiskelijoiden tavanomaista suurempi tuen ja ohjauksen tarve liittyi puutteellisiin opiskeluvalmiuksiin (opiskeluteknikka, ryhmätyötaidot, ATK-taidot, tiedonhakuvalmiudet, itseohjautuvuus) opiskeluun liittyviin pelkoihin ja oppimisvaikeuksiin. Omaan osaamiseen liittyvä epävarmuus tulee esille muun muassa tavanomaista suurempana kannustuksen ja rohkaisun tarpeena.

Noste-ohjelman aikana puutteet aikuisten opiskeluvalmiuksissa on kouluttajien keskuudessa opittu tiedostamaan aikaisempaa selkeämmin. Tämä käy ilmi muun muassa hakevan toiminnan seuranta-tutkimuksessa. Vuodesta 2005 alkaen Noste-opiskelijoiden on katsottu vuosi vuodelta laajemmin tarvitsevan muita opiskelijoita enemmän tukitoimia. (Kosonen, T. 2008). Useiden oppilaitosten tiedetään ottaneen käyttöönsä erilaisia luki-vaikeuksien seulon-tamenetelmiä ja kouluttajat panostavat oppimisvalmiuksien vahvistamiseen.

Tietoisemman näkökulman puolesta puhuu myös se, että hankevetäjät ja kouluttajat arvioivat ohjauksessa ja tukitoimissa olevan kehittämistarpeita. Näitä tuodaan esiin erityisesti tukitoimenpiteiden mahdollisuuksien käytössä, oppimisvaikeuksien korjaamisessa ja henkilökohtaistamisen käytäntöjen kehittämisessä. Myös ohjauksen verkostoyhteistyössä koettiin kehittämistarpeita. Ohjaustyöhön ei tuntunut löytyvän aikaa oppilaitoksissa. Haasteita aiheuttavat myös puutteet ohjauksen erityisosaamisessa ja tiedotuksessa. Ohjaukselle ja tukitoimille varattujen resurssien määrä ja käytännöt vaihtelevat aikuiskoulutuksen eri rahoitusmuotojen välillä. Tämän koetaan hankaloittavan ohjauksen ja tukitoimien käytännön järjestelyjä erityisesti opetusryhmissä, joissa opiskelijat opiskelevat useiden eri rahoitusmuotojen avulla. (Hulkari, K. 2006)

Noste-ohjelma on mahdollistanut joustavan ja asiakaslähtöisen aikuiskoulutuksen kehittämisen, joka osassa hankkeita ja oppilaitoksia on osattu hyvin hyödyntää. Kouluttajat ovat saaneet kokemuksia opitun tunnistamisesta ja tunnustamisesta ja henkilökohtaistaminen on juurtunut käyttöön. Kokemukset jättänevät aikuiskoulutukseen oikean suuntaisia laadullisia muutoksia, joka johtaa Nostetta huomattavasti laajempaan aikuiskoulutuskulttuurin muutokseen. Valitettavasti osassa oppilaitoksia koulutuksen toteuttamisen rakenteet ja oppilaitosten toimintakulttuuri ovat estäneet mahdollisuuksien havaitsemisen ja täysimääräisen hyödyntämisen.

8.9 Työssä oppiminen

"Koulutuksia on kehitetty nimenomaan Nosteen mukana työelämälähtöisimmiksi ja viety lähelle työpaikkaa ja koulutettavia"

(Hulkari K, 2007 Verkostojen lupaus)

Noste-koulutusten toteuttaminen työpaikoilla vaatii kouluttajilta rajan ylitystaitoja sekä uudentyyppistä opettajuutta ja kehittämisosaamista. Parhaimmissa tapauksissa työssä oppimisen avulla on voitu edistää koko työyhteisön oppimista ja siten toteuttaa työelämän kehittämis- ja palvelutehtävää. Noste-opiskelijoiden oppimista omassa työssään on pyritty edistämään työpaikoilla kokoontuvien opintopiirien,

työnkierron sekä teorian tiedon ja käytännön työn integrointiin tähtäävien oppimistehtävien avulla. Työpaikalla järjestetyn opetuksen osuus on Noste-ohjelman aikana noussut vuodesta 2005 vuoteen 2007 tultaessa. Hakevan toiminnan seurantalutkimukseen vastanneista hankevetäjistä ja kouluttajista alle puolet (42 %, n=188) ilmoitti opetusta järjestetyn työpaikalla. Näin vastanneiden osuus vuonna 2007 oli noussut 52 %:iin kaikista vastanneista (n=108).

Työssä oppimisen ohjauksen yhdeksi ongelmaksi on koettu se, että kaikilla työpaikalla ei ole alan substanssin hallitsevaa henkilöä, joka voisi vastata opiskelijan ohjauksesta. Koska koulutetuista työpaikkaohjaajista on pulaa, ovat oppilaitosten kouluttajien työpaikkakäynnit ja ohjaus olleet avainasemassa työssä oppimiselle ja työikäntöiden kehitykselle. Tällaisesta kouluttajien jalkautumisesta työpaikoille ja ohjauksesta työn ääressä onkin Noste-ohjelman aikana kehittynyt yhä useammin vakiintuneita käytäntöjä. Ohjaus voi kohdistua työpaikkaan laajemminkin ja saada aikaan koulutuskiinnostusta esimiehissään. (Hulkari, K ja Pakaste, M 2007). Ohjauksen siirtyessä työpaikoille on kouluttajien mukaan myös lähiopetuksen määrää voitu vähentää.

Arviointitutkimuksessa tuotiin esiin havainto, että opiskelu työpaikalla jää useissa tapauksissa liian pienelle huomiolle työn ja tuotannon ensisijaisuuden vuoksi. Koulutettujen työpaikkaohjaajien panostus olisikin ensiarvoisen tärkeä, että oppimisjärjestelyjä saataisiin syntymään työpaikoille. Tämä edistäisi merkittävästi työssäkäyvän aikuisväestön tutkintoon valmistavan koulutuksen onnistumista työpaikkalähtöisesti.

Lähteet

- Asetus 45/2007 aikuisten koulutustason kohottamiseen myönnettävästä valtionavustuksesta. Valtioneuvosto. Annettu 25.1.2007.
- Hulkari Kirsti ja Mahlamäki Seija. 2006. Noste-erityisrahoituksella toteutettavien hankkeiden arviointi. Vuosiraportti 1.1.–31.12.2005. Tampereen yliopisto. Ammattikasvatuksen tutkimus- ja koulutuskeskus.
- Hulkari Kirsti ja Mahlamäki Seija. 2006. Noste-erityisrahoituksella toteutettavien hankkeiden arviointi. Vuosiraportti 1.1.–30.5.2006. Tampereen yliopisto. Ammattikasvatuksen tutkimus- ja koulutuskeskus.
- Hulkari Kirsti 2006. Aikuisopiskelijaa ei jätetä. Aikuisopiskelun ohjaus ja tukitoimenpiteet Noste-ohjelmassa. Tampereen yliopisto. Ammattikasvatuksen tutkimus- ja koulutuskeskus.
- Hulkari Kirsti ja Pakaste Marja. Aikuisopiskelijaa ei jätetä. Aikuisopiskelun ohjaus ja tukitoimenpiteet. Opetusministeriön julkaisuja 40/2007.
- Hulkari Kirsti. Verkostojen lupaus 2007 Aikuiskoulutusverkostot Noste-ohjelmassa. Tampereen yliopisto. Ammattikasvatuksen tutkimus- ja koulutuskeskus.
- Huusko Arja. 2006. Hakeva toiminta ja siihen liittyvä yhteistyö Nostetta Pohjois-Karjalaan -hankkeessa. Sosiologian laitoksen raportteja 6. Joensuun yliopisto. Sosiologian laitos.
- Huusko Arja & Luukkainen Anne 2007 Vaikuttava hakeva toiminta Noste-hankkeissa. Joensuun yliopisto. Koulutuksen yhteiskunnallis-kulttuurisen tutkimuksen yksikkö.
- Huusko Arja 2007. Hakeva toiminta Noste-hankkeessa vuonna 2006 Joensuun yliopisto. Koulutuksen yhteiskunnallis-kulttuurisen tutkimuksen yksikkö.
- Kokkila Hanne. 2003. Elinikäiseksi oppijaksi aikuisiällä? Vailla toisen asteen tutkintoa olevien 30–54 -vuotiaiden osallistuminen aikuiskoulutukseen ja käsitykset koulutustarpeesta. Joensuun yliopisto. Sosiologian laitos.
- Kokkila Hanne. 16.6.2004. Noste-hankkeiden hakeva toiminta vuonna 2003, Joensuun yliopisto. Sosiologian laitos.
- Kosonen Toni ja Luukkainen Anne. 2008. Hakevan toiminnan resurssit ja erityisrahoitus Noste-ohjelmassa. Joensuun yliopisto. Sosiologian ja yhteiskuntapolitiikan oppiaineryhmä. Koulutuksen yhteiskunnallis-kulttuurisen tutkimuksen yksikkö.
- Kosonen, T. Hakevaa toimintaa Noste-hankkeissa vuodesta 2003 vuoteen 2007, esitys Noste-ohjelman ohjausryhmän kokouksessa 6.5.2008.
- Koulutus ja tutkimus vuosina 2007–2012. Kehittämissuunnitelma. 5.12. 2007 Opetusministeriö.

- Laukkanen Hanne. 2005. SAK:n pätevyysluotsien toiminta Noste-ohjelmassa vuosina 2003 ja 2004. Joensuun yliopisto. Sosiologian laitoksen raportteja 4, 2005. ISBN 952-458-647-9.
- Laukkanen Hanne. 26.4.2005. Hakeva toiminta Noste-hankkeissa vuonna 2004, Joensuun yliopisto. Sosiologian laitos.
- Laukkanen Hanne. 1.2.2006. Hakeva toiminta Noste-hankkeissa vuonna 2005, Alustavaa yhteenvetoa kyselyn tuloksista, Joensuun yliopisto. Sosiologian laitos.
- Laukkanen Hanne. 2006. Ammattitutkinto aikuisiällä – Noste-koulutukseen hakeutuminen osana aikuisen elämänkulkua. Joensuun yliopisto. Sosiologian laitos.
- Laukkanen Hanne. 2008. Vertaistuki ja verkostot vahvuutena. SAK:n pätevyysluotsien ja Noste-hankkeiden hyviä yhteistyökäytäntöjä. Käsikirjoitus.
- Liljeström Markku. 2008. Aikuisväestön osaamista edistämässä. Raportti SAK:n Osaava pärjää -hankkeesta ja toiminnasta Noste-ohjelmassa vuosina 2003–2007. SAK.
- Luukkainen Anne. 2006. "Koulutustieto menee parhaiten perille kasvokkain keskustelemalla ja kasvokkain opiskelijan motivointi onnistuu parhaiten" – Hakeva toiminta Noste-hankkeissa vuonna 2005. Joensuun yliopisto. Sosiologian laitos. Koulutuksen yhteiskunnallis-kulttuurisen tutkimuksen yksikkö.
- Mahlamäki-Kultanen Seija ja Hulkari Kirsti. 2004. Noste-erillisrahoituksella toteutettavien hankkeiden arviointi. Vuosiraportti 1.1.–31.12.2004. Tampereen yliopisto. Ammattikasvatuksen tutkimus- ja koulutuskeskus.
- Pakaste Marja ja Laukkanen Hanne. 2006. Hakeva löytää. Noste-ohjelma. Opetusministeriö. Opetusministeriö, 38/221/2007 13.11.2007
- Opetusministeriö, 46/221/2007 9.11.2007
- OPTI. Oppilaitostietojärjestelmä. Opetushallitus. Tiedot koottu 25.3.–1.4.2008
- Opiskelijat ammatillisessa koulutuksessa vuonna 2002. Oppilaitostilastot. Tilastokeskus 2004.
- Opiskelijat ammatillisessa koulutuksessa vuonna 2003. Oppilaitostilastot. Tilastokeskus 2005.
- Opiskelijat ammatillisessa koulutuksessa vuonna 2004. Oppilaitostilastot. Tilastokeskus 2006.
- Opiskelijat ammatillisessa koulutuksessa vuonna 2005. Oppilaitostilastot. Tilastokeskus 2007.
- Opiskelijat ammatillisessa koulutuksessa vuonna 2006. Oppilaitostilastot. Tilastokeskus 2008.
- Opiskelijat lukiokoulutuksessa 2002, 2003, 2004, 2005 ja 2006 Oppilaitostilastot. Tilastokeskus.

Valtioneuvoston asetus
aikuisten koulutustason kohottamiseen myönnettävästä valtionavustuksesta
Annettu Helsingissä 25 päivänä tammikuuta 2007

Valtioneuvoston päätöksen mukaisesti, joka on tehty opetusministeriön esittelystä, säädetään 27 päivänä heinäkuuta 2001 annetun valtionavustuslain (688/2001) 8 §:n nojalla:

1 §
Sovellettamisala ja tarkoitus

Tätä asetusta sovelletaan myönnettäessä valtion vuoden 2005 ja 2006 talousarvion momentilta 29.69.34 ja vuoden 2007 talousarvion momentilta 29.30.34 valtionavustusta aikuisten koulutustason kohottamiseen. Avustusten myöntämisen tarkoituksena on parantaa enintään perusasteen tutkinnon suorittaneiden aikuisten työelämässä pysymistä ja urakehitystä, lieventää suurten ikäluokkien eläkkeelle siirtymisen aiheuttamaa työvoimavajasta ja vaikuttaa työllisyysasteeseen.

2 §
Avustettava toiminta

Avustusta voidaan myöntää:

1) näyttötutkintona suoritettavan ammatillisen perustutkinnon, ammattitutkinnon ja erikoisammattitutkinnon sekä kansallisen tai eurooppalaisen tietokoneen ajokortin suorittamiseen valmistavan koulutuksen ja tutkintotilaisuuksien järjestämiseen (*koulutus ja tutkintotilaisuudet*);

2) opiskeluvalmiuksia parantaviin ja välineaine-opintoihin, opinto-ohjaukseen, opintojen ja opiskelun henkilökohtaistamiseen ja muihin opiskelua tukeviin toimiin (*opiskeluntukitoimet*);

3) hakevaan toimintaan, tiedotukseen ja neuvontaan sekä muihin toimiin, joilla edistetään opintoihin hakeutumista (*opintoihin hakeutumista edistävät toimet*).

Opiskelun tukitoimiin myönnettävällä avustuksella

voidaan tukea opiskelua myös opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain (635/1998) mukaisesti rahoitussa näyttötutkintona suoritettavaan ammatilliseen tutkintoon valmistavassa sekä perusopetuksen oppimäärän suorittamiseen ja aikaisemmin keskeytyneiden lukio-opintojen loppuunsaattamiseen tähtäävässä koulutuksessa.

Avustus tulee suunnata niin, että sillä toteutettavat toimenpiteet kohdistuvat pääasiassa työssä oleviin. Avustusta voidaan myöntää valtion talousarvion rajoissa toimintaan, joka päättyy viimeistään vuonna 2009.

3 §
Avustettavaan toimintaan osallistumisen edellytykset

Avustuksella rahoitettava koulutus, tutkintotilaisuudet ja opiskelun tukitoimet on tarkoitettu henkilöille, jotka ovat koulutuksen alkamisvuonna 30–59-vuotiaita eivätkä ole suorittaneet perusasteen jälkeistä tutkintoa. Opiskelun tukitoimiin myönnettävä avustus perusopetuksen oppimäärän suorittamiseen tähtäävässä koulutuksessa on kuitenkin tarkoitettu koulutuksen alkamisvuonna 25–59-vuotiaille.

Päätöksen 1 momentissa tarkoitettujen edellytysten täyttymisestä tekee avustuksen saaja tai 4 §:n 2 momentissa tarkoitettu alueellisen hankkeen toimija. Päätöstä varten sen tulee pyytää avustettavaan toimintaan hakeutuvalta henkilöltä selvitys hänen suorittamistaan koulutuksista ja tutkinnoista. Opetusministeriö voi antaa täsmentäviä ohjeita siitä, milloin henkilön katsotaan suorittaneen perusasteen jälkeisen tutkinnon.

4 §

Avustuksen saajat

Avustusta voidaan myöntää kunnalle, kuntayhtymälle tai rekisteröidylle yhteisölle tai säätiölle, jolla on ammatillisesta aikuiskoulutuksesta annetussa laissa (631/1998), ammatillisesta koulutuksesta annetussa laissa (630/1998), lukiolaissa (629/1998) tai perusopetuslaissa (628/1998) tarkoitettu koulutuksen järjestämislupa tai vapaasta sivistystyöstä annetussa laissa (632/1998) tarkoitettu oppilaitoksen ylläpitämislupa, sekä kunnalle tai kuntayhtymälle perusopetuksen järjestäjänä. Opintoihin hakeutumista edistäviin toimiin voidaan avustusta myöntää myös rekisteröidylle työelämän järjestölle ja kansalaisjärjestölle.

Ensisijaisesti avustusta myönnetään 1 momentissa tarkoitettujen toimijoiden yhteisiin alueellisiin hankkeisiin, joissa järjestetään sekä opintoihin hakeutumista edistäviä toimia, koulutusta ja tutkintotilaisuuksia että opiskelun tukitoimia. Alueelliseen hankkeeseen avustus myönnetään hakijalle, jolla on ammatillisesta aikuiskoulutuksesta tai ammatillisesta koulutuksesta annetussa laissa tarkoitettu koulutuksen järjestämislupa ja joka on sopinut tarvittavasta yhteistyöstä muiden toimijoiden kanssa.

5 §

Avustuksen valtionosuusrahoitusta täydentävään luonteeseen liittyvät myöntämisedellytykset

Ammatilliseen perustutkintoon valmistavan koulutuksen ja tutkintotilaisuuksien järjestämiseen voidaan avustusta myöntää, jos hakija hakemukseensa sisältyvässä suunnitelmassa osoittaa tulewansa järjestämään valtionosuusrahoitteista ammatillista peruskoulutusta siinä laajuudessa, että hakijalle myönnetyn ammatillisen peruskoulutuksen järjestämisluvan mukainen kokonaisopiskelijamäärä tai siihen sisältyvä näyttötutkintoon valmistavan koulutuksen enimmäisopiskelijamäärä tai molemmat näistä edellytyksistä täyttyvät.

Ammatti- ja erikoisammattitutkintoon valmistavan koulutuksen ja tutkintotilaisuuksien järjestämiseen voidaan avustusta myöntää, jos hakija hakemukseensa sisältyvässä suunnitelmassa osoittaa tulewansa järjestämään ammatti- ja erikoisammattitutkintoon

valmistavaa ammatillista lisäkoulutusta valtionosuusrahoituksella vähintään opiskelijatyövuosimäärän, jota opetusministeriö on käyttänyt opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain 45 §:n 1 momentin mukaisesti myönnetyn ammatillisen lisäkoulutuksen valtionosuusrahoituksen perusteena ammatti- ja erikoisammattitutkintoon valmistavan koulutuksen osalta.

Ammatti- ja erikoisammattitutkintoon valmistavan koulutuksen ja tutkintotilaisuuksien järjestämiseen oppisopimuskoulutuksena voidaan avustusta myöntää, jos hakija osoittaa hakemukseensa sisältyvässä suunnitelmassa tulewansa järjestämään ammatillisena lisäkoulutuksena järjestettävää oppisopimuskoulutusta vähintään opiskelijamäärälle, jonka opetusministeriö on mitoittanut opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain 48 §:n mukaisesti oppisopimusten vuotuista enimmäismäärää koskevassa päätöksessään.

Alueellisessa hankkeessa hakijan tulee osoittaa, että ne hankkeeseen osalliset koulutuksen järjestäjät, joiden tarkoituksena on järjestää 1–3 momentissa tarkoitettua toimintaa avustuksella rahoitettuna, täyttävät avustuksen myöntämisen edellytykset.

6 §

Työelämäyhteistyö

Aikuisten koulutustason kohottamiseen tähtääviä toimia koordinoi opetusministeriön asettama valtakunnallinen ohjausryhmä, jossa on työelämän järjestöjen edustus. Lääninhallitusten ja työvoima- ja elinkeinokeskusten yhteistyöeliminä toimivat työvoima- ja elinkeinokeskuksesta annetun asetuksen (93/1997) 15 a §:ssä tarkoitettut ennakointi- ja hankintatoimikunnat, jollei lääninhallitusten ja työvoima- ja elinkeinokeskusten kesken ole sovittu muista yhteistyöelimistä. Avustuksen saaja tulee velvoittaa toimimaan toiminnan työpaikkakohtaisessa toteuttamisessa yhteistyössä työnantajan ja työntekijöiden kanssa.

7 §

Avustuksen hakeminen, myöntäminen ja maksaminen

Avustusta haetaan lääninhallitukselta.

Avustuksen myöntää ja maksaa lääninhallitus.

8 §

Voimaantulo- ja siirtymäsäännökset

Tämä asetus tulee voimaan 1 päivänä helmikuuta 2007.

Tällä asetuksella kumotaan aikuisten koulutustason

kohottamiseen myönnettävästä valtionavustuksesta 1 päivänä helmikuuta 2006 annettu valtioneuvoston asetus (88/2006).

Ennen tämän asetuksen voimaantuloa myönnettyihin avustuksiin sovelletaan tämän asetuksen voimaan tullessa voimassa olleita avustusta koskevia säännöksiä.

Helsingissä 25 päivänä tammikuuta 2007

Opetusministeri *Antti Kalliomäki*

Opetusneuvos *Jorma Ahola*

Statsrådets förordning
om statsunderstöd för höjande av utbildningsnivån hos vuxna
Given i Helsingfors den 25 januari 2007

I enlighet med statsrådets beslut, fattat på föredragning från undervisningsministeriet, föreskrivs med stöd av 8 § i statsunderstödslagen av den 27 juli 2001 (688/2001):

1 §

Tillämpningsområde och syfte

Denna förordning tillämpas när statsunderstöd under moment 29.69.34 i statsbudgeten för 2005 och 2006 och under moment 29.30.34 för 2007 beviljas för höjande av utbildningsnivån hos vuxna.

Understöd beviljas i syfte att förbättra möjligheterna för vuxna som avlagt examen på högst grundnivå att kvarstå i arbetslivet och att förbättra deras karriärutveckling, lindra arbetskraftsunderskottet till följd av att de stora åldersklasserna går i pension samt påverka sysselsättningsnivån.

2 §

Verksamhet som understöds

Understöd kan beviljas för:

1) ordnande av utbildning som förbereder för en yrkesinriktad grundexamen, yrkesexamen eller specialyrkesexamen som avläggs som en fristående examen eller prov för ett nationellt eller europeiskt datakörkort eller examen i informationsarbete samt examenstillfällen för dessa (*utbildning och examenstillfällen*),

2) studier som förbättrar studiefärdigheterna, studier i språk och matematisk-naturvetenskapliga ämnen, studiehandledning, åtgärder för att individualisera studierna och andra åtgärder som stöder studierna (*studiestödjande åtgärder*),

3) uppsökande verksamhet, information och rådgivning samt andra åtgärder genom vilka ansökning till studier främjas (*ansökningsfrämjande åtgärder*).

Med understöd för studiestödjande åtgärder kan även understödjas studier inom sådan utbildning som finansieras enligt lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet (635/1998) och som förbereder för en yrkesinriktad examen som avläggs som en fristående examen samt utbildning som syftar till fullgörande av lärokursen för den grundläggande utbildningen eller slutförande av tidigare avbrutna gymnasiestudier.

Understödet skall inriktas så att de åtgärder som vidtas med hjälp av stödet i regel gäller personer i arbete.

Understöd kan inom ramen för statsbudgeten beviljas för verksamhet som slutar senast 2009.

3 §

Förutsättningar för deltagande i verksamhet som understöds

De utbildningar, examenstillfällen och studiestödjande åtgärder som finansieras med understödet är avsedda för personer som är i åldern 30–59 år det år utbildningen inleds och som inte har avlagt någon examen efter grundnivå. Understödet för studiestödjande åtgärder i utbildning som syftar till att deltagarna fullgör lärokursen för den grundläggande utbildningen är dock avsett för personer som är i åldern 25–59 år det år utbildningen inleds.

Besluten om huruvida förutsättningarna enligt 1 mom. är uppfylla fattas av understödstagaren eller den i 4 § 2 mom. avsedda aktören i ett regionalt projekt. För beslutet skall beslutsfattaren av den som söker till verksamheten begära en utredning över

sökandens fullgjorda utbildningar och examina. Undervisningsministeriet kan utfärda preciserande anvisningar om när en person anses ha avlagt examen efter grundnivå.

4 §

Understödstagare

Understöd kan beviljas kommuner, samkommuner eller registrerade sammanslutningar eller stiftelser som har sådant tillstånd att ordna utbildning som avses i lagen om yrkesinriktad vuxenutbildning (631/1998), lagen om yrkesutbildning (630/1998), gymnasielagen (629/1998) eller lagen om grundläggande utbildning (628/1998) eller att vara huvudman för en läroanstalt enligt lagen om fritt bildningsarbete (632/1998), samt kommuner eller samkommuner som anordnare av grundläggande utbildning. För ansökningsfrämjande åtgärder kan understöd beviljas även till registrerade arbetslivsorganisationer och medborgarorganisationer.

I första hand beviljas understöd för sådana gemensamma regionala projekt som ordnas av aktörer som avses i 1 mom. och där det ordnas såväl ansökningsfrämjande åtgärder, utbildning och examenstillfällen som studiestödjande åtgärder. För regionala projekt beviljas understöd för sökande som har sådant tillstånd att ordna utbildning som avses i lagen om yrkesinriktad vuxenutbildning eller lagen om yrkesutbildning och som har träffat överenskommelse om nödvändigt samarbete med andra aktörer.

5 §

Förutsättningar för beviljande som ansluter sig till understödets kompletterande karaktär i fråga om statsandelsfinansieringen

Understöd kan beviljas för ordnande av utbildning som förbereder för en yrkesinriktad grundexamen samt examenstillfällen, om sökanden i sin plan i ansökan visar att statsandelsfinansierad grundläggande yrkesutbildning kommer att ordnas i den omfattningen att det totala antalet studerande i det tillstånd att ordna grundläggande yrkesutbildning som beviljats den sökande uppfylls, eller att maximiantalet studerande i utbildning som förbereder för en fristående examen i tillståndet uppfylls eller att båda av dessa villkor uppfylls.

Understöd kan beviljas för ordnande av utbildning som förbereder för en yrkesexamen eller specialyrkesexamen samt examenstillfällen, om sökanden i sin plan i ansökan visar att yrkesinriktad tilläggsutbildning som förbereder för en yrkesexamen eller specialyrkesexamen kommer att ordnas med hjälp av statsandelsfinansiering för minst det antal studerandeårsverken som undervisningsministeriet lagt till grund för den statsandelsfinansiering som beviljats enligt 45 § 1 mom. i lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet för yrkesinriktad tilläggsutbildning i fråga om utbildning som förbereder för en yrkesexamen eller specialyrkesexamen.

Understöd kan beviljas för ordnande av utbildning som förbereder för en yrkesexamen eller specialyrkesexamen samt examenstillfällen i form av läroavtalsutbildning, om sökanden i sin plan i ansökan visar att yrkesinriktad tilläggsutbildning i form av läroavtalsutbildning kommer att ordnas för minst det antal studerande som undervisningsministeriet i sitt beslut om det årliga maximiantalet läroavtal har dimensionerat enligt 48 § i lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet.

I regionala projekt skall den sökande visa att de utbildningsanordnare som är delaktiga i projektet och som avser att ordna verksamhet enligt 1–3 mom. finansierad med understöd, uppfyller villkoren för att understöd skall beviljas.

6 §

Samarbete med arbetslivet

De åtgärder som syftar till att höja utbildningsnivån hos vuxna samordnas av en av undervisningsministeriet tillsatt styrgrupp på riksnivå, där arbetslivsorganisationerna är representerade. Som samarbetsorgan för länsstyrelserna och arbetskrafts- och näringscentralerna fungerar de förutsägelse- och anskaffningskommissioner som avses i 15 a § i förordningen om arbetskrafts- och näringscentraler (93/1997), om inte länsstyrelserna och arbetskrafts- och näringscentralerna har kommit överens om andra samarbetsorgan.

Understödstagarna skall i genomförandet av verksamheten på enskilda arbetsplatser åläggas att samarbeta med arbetsgivaren och arbetstagarna.

7 §

*Ansökan om, beviljande och utbetalning
av understöd*

Understöd söks hos länsstyrelsen.

Understöden beviljas och utbetalas av länsstyrelsen.

8 §

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Denna förordning träder i kraft den 1 februari 2007.

Genom denna förordning upphävs statsrådets förordning av den 1 februari 2006 om statsunderstöd för höjande av utbildningsnivån hos vuxna (88/2006).

På understöd som har beviljats innan denna förordning har trätt i kraft tillämpas de bestämmelser om understöd som gällde vid ikraftträdandet.

Helsingfors den 25 januari 2007

Undervisningsminister *Antti Kalliomäki*

Undervisningsråd *Jorma Ahola*

**Noste-ryhmä VOS-koulutuksessa vuonna 2006
ja %-osuus kohderyhmän koosta ¹⁾**

Lääni	Oppilaitosmuotoinen				Oppisopimusmuotoinen			Yht.	%	Kohde-ryhmä
	pt/ ops	pt/ näyttö	at	eat	pt	at	eat			
ESLH	439	992	823	215	1431	914	340	5 154	3,3	157 962
Uusimaa	292	728	612	166	1 018	561	247	3 624	3,6	100 725
Itä-Uusimaa	9	49	30	5	88	59	21	261	3,0	8 735
Kanta-Häme	32	65	74	17	104	77	19	388	3,3	11 762
Päijät-Häme	45	72	48	21	118	82	27	413	2,7	15 027
Kymenlaakso	33	37	32	3	55	62	14	236	1,9	12 559
Etelä-Karjala	28	41	27	3	48	73	12	232	2,5	9 154
LSLH	289	490	558	118	828	759	213	3 255	2,6	124 850
Varsinais-Suomi	78	130	144	22	221	216	52	863	2,7	32 563
Satakunta	33	36	75	21	82	82	18	347	2,0	17 112
Pirkanmaa	65	103	113	28	232	160	56	757	2,6	28 657
Etelä-Pohjanmaa	29	23	63	17	58	57	23	270	2,1	12 969
Pohjanmaa	46	79	62	10	78	73	26	374	2,9	12 702
Keski-Pohjanmaa	17	25	15	3	37	35	12	144	2,6	5 452
Keski-Suomi	21	94	86	17	120	136	26	500	3,2	15 395
ISLH	140	207	200	39	205	175	41	1 007	3,0	33 611
Pohjois-Savo	39	73	80	18	112	80	14	416	3,0	13 695
Etelä-Savo	54	53	44	8	44	49	8	260	2,5	10 514
Pohjois-Karjala	47	81	76	13	49	46	19	331	3,5	9 402
OLH	112	77	177	27	183	143	25	744	3,1	23 924
Pohjois-Pohjanmaa	99	69	163	18	151	104	21	625	3,2	19 391
Kainuu	13	8	14	9	32	39	4	119	2,6	4 533
LLH	66	44	82	13	108	65	25	403	3,9	10 279
Yhteensä	1 046	1 810	1 840	412	2 755	2 056	644	10 563	3,0	350 626

¹⁾ Luvut eivät sisällä maakuntiin luokittelemattomia opiskelijoita

**Noste-ryhmä VOS-koulutuksessa vuonna 2003, 2004, 2005
ja 2006 %-osuus¹⁾ kohderyhmän koosta**

Lääni	2003		2004		2005		2006		Kohde-ryhmä
	yht.	% kohde	yht.	% kohde	yht.	% kohde	yht.	% kohde	
ESLH	4 557	2,9	4 938	3,1	5 262	3,3	5 154	3,3	157 962
Uusimaa	3 125	3,1	3 521	3,5	3 656	3,6	3 624	3,6	100 725
Itä-Uusimaa	190	2,2	230	2,6	243	2,8	261	3,0	8 735
Kanta-Häme	363	3,1	323	2,7	391	3,3	388	3,3	11 762
Päijät-Häme	385	2,6	383	2,5	483	3,2	413	2,7	15 027
Kymenlaakso	290	2,3	263	2,1	267	2,1	236	1,9	12 559
Etelä-Karjala	204	2,2	218	2,4	222	2,4	232	2,5	9 154
LSLH	3 198	2,6	2 990	2,4	3 255	2,6	3 255	2,6	124 850
Varsinais-Suomi	779	2,4	681	2,1	743	2,3	863	2,7	32 563
Satakunta	461	2,7	370	2,2	400	2,3	347	2,0	17 112
Pirkanmaa	792	2,8	702	2,4	747	2,6	757	2,6	28 657
Etelä-Pohjanmaa	245	1,9	296	2,3	312	2,4	270	2,1	12 969
Pohjanmaa	380	3,0	383	3	412	3,2	374	2,9	12 702
Keski-Pohjanmaa	115	2,1	144	2,6	144	2,6	144	2,6	5 452
Keski-Suomi	426	2,8	414	2,7	497	3,2	500	3,2	15 395
ISLH	985	2,9	882	2,6	1 008	3,0	1 007	3,0	33 611
Pohjois-Savo	399	2,9	327	2,4	429	3,1	416	3,0	13 695
Etelä-Savo	266	2,5	269	2,6	261	2,5	260	2,5	10 514
Pohjois-Karjala	320	3,4	286	3	318	3,4	331	3,5	9 402
OLH	722	3,0	711	3	717	3,0	744	3,1	23 924
Pohjois-Pohjanmaa	618	3,2	606	3,1	595	3,1	625	3,2	19 391
Kainuu	104	2,3	105	2,3	122	2,7	119	2,6	4 533
LLH	380	3,7	384	3,7	354	3,4	403	3,9	10 279
<i>Yhteensä</i>	9 842	2,8	9 905	2,8	10 596	3,0	10 563	3,0	350 626

¹⁾ Luvut eivät sisällä maakuntiin luokittelemattomia opiskelijoita

NOSTE-ohjelman hankkeet 2007

Etelä-Suomen läänin hankkeet

Häme

Forssa-Karkkila-Espoo Noste-ohjelma

Forssan ammatillisen aikuiskoulutuskeskuksen yksiköt:

Forssan Aikuiskoulutus, Karkkilan Oppimiskeskus,
Espoon Oppimiskeskus, Forssan Ammatti-instituutti

Noste / Ekes

Hyvinkään-Riihimäen Seudun Ammatti-koulutussäätiö (HRAKK)

Riihimäen kauppaoppilaitos

Hyvinkään terveydenhuolto-oppilaitos

Hyvinkään kansalaisopisto

Hausjärven ja Lopen kansalaisopistot

Riihimäen aikuislukio

Hyvinkään aikuislukio

Hyvinkään Ammattioppilaitos

Hyvinkään kauppaoppilaitos

Uudenmaan maaseutuopisto

Suomen Ympäristöopisto

Riihimäen-Hyvinkään kauppakamari

Hyvinkään ja Riihimäen alueen työvoimahallinto

Kanta-Hämeen Noste

Hämeenlinnan seudun koulutuskuntayhtymä

Koulutuskeskus Tavastia

Hämeen kesäyliopisto

Hämeen ammatti-instituutti

Hämeenlinnan aikuislukio

Kiipulan ammattiopisto

Kiipulan akk

Lihateollisuusopisto

Riihimäen ammattioppilaitos

Vanajaveden opisto

Ypäjän hevosopisto

Päijät-Noste

Koulutuskeskus Salpaus:

Päijät-Hämeen verkko-opisto:

Harjulan kansalaisopisto

Heinolan kansalaisopisto

Itä-Hämeen opisto

Lahden kansanopisto

Orimattilan kansalaisopisto

Päijät-Hämeen kesäyliopisto

Lahden diakonian instituutti

Wellamo-opisto

TietoTupa – aikuisopisto

EKA Noste-projekti

Etelä-Karjalan aikuisopisto

Etelä-Karjalan ammattiopisto (EKAMO)

Imatran ammattikoulu

Imatran hotelli- ja ravintolakoulu

Imatran kauppakoulu

Imatran taidekoulu

Lappeenrannan ammattikoulu

Lappeenrannan kauppakoulu

Lappeenrannan kotitalouskoulu

Lappeenrannan käsi- ja taideteollisuuskoulu

Lappeenrannan maatalous- ja puutarhakoulu

Lappeenrannan sosiaali- ja terveysalan koulu

Etelä-Karjalan aikuisopisto (AKTIVA)

Etelä-Karjalan oppisopimuskeskus

Etelä-Karjalan ammattikorkeakoulu (AKAMK)

Vuoksenniskan yhteiskoulun lukio

Imatran työväenopisto

Jaakkiman Kristillinen opisto

Joutsenon kansalaisopisto

Savitaipaleen Kansalaisopisto

Etelä-Kymenlaakson Ammattinoste-hanke

Etelä-Kymenlaakson ammattiopisto

Haminan ammattiopisto

Harjun oppimiskeskus

Haminan kansalaisopisto

Jamilahden kansanopisto

Kotkan lyseon lukion aikuislinja

Etelä-Kymenlaakson ammattiopisto, oppisopimus

Pohjois-Kymen Noste

Kouvolan seudun ammattiopisto

Kouvolan ammatillinen aikuiskoulutuskeskus

Kuusankosken työväenopisto

Kouvolan kansalaisopisto

Elimäen kansalaisopisto

Valkealan kansalaisopisto

Iitin kansalaisopisto

Kymenlaakson opisto

Valkealan kristillinen kansanopisto

Perheniemen evankelinen opisto

Kouvolan iltalukio

Keski-Uudenmaan Noste

Adulta Oy

Adultan radio ja televisio-opisto aRTO

Keski-Uudenmaan koulutusyhtymä -Keuda

Keski-Uudenmaan ammattiopisto, Järvenpää

Keski-Uudenmaan ammattiopisto, Kerava

Keski-Uudenmaan ammattiopisto, Mäntsälä

Keski-Uudenmaan ammattiopisto, Nurmijärvi

Keski-Uudenmaan ammattiopisto, Tuusula

Seurakuntaopisto

Työtehoseura

Mäntsälän kansalaisopisto

Pedaklusteri-hanke

AEL

Markkinointi-instituutti

Rakennusteollisuuden Koulutuskeskus RATEKO

Oy Rastor Ab

Siikaranta-opisto

Pääkaupunkiseudun Noste

Ami-säätiö

AEL

Amiedu

Helsingin palvelualojen oppilaitos HELPA

Helsingin sosiaali- ja terveysalan oppilaitos HESOTE

Helsingin tekniikan alan oppilaitos HELTECH

Espoon seudun koulutuskuntayhtymä Omnia, aikuiskoulutus

Vantaan ammattiopisto VARIA

Itä-Uudenmaan ja itäisen**pääkaupunkiseudun Noste-hanke**

Eduoli

Amisto, Porvoon ammattiopisto

Itä-Uudenmaan oppisopimuskeskus

Linnankosken lukion aikuislinja

Porvoon kansalaisopisto

Valkon kansalaisopisto

Nostetta Länsi-Uudellamaalla

Innofocus; Vihti (Nummela), Lohja, Hanko, Espoo, Karkkila

Hiiden Opisto; Lohja, Vihti (Nummela), Nummi

Kirkkonummen kansalaisopisto

Siikaranta-opisto, Kirkkonummi (Veikkola)

Karjaan kurssikeskus

Helsingin Yliopisto Länsi-Uudenmaan täydennyskoulutuslaitos

Porkkalan lukion aikuislinja

Lohjan lukion aikuislinja

Länsi-Uudenmaan oppisopimustoimisto

Karjaan kansalaisopisto

Urheiluopisto Kisakeskus

OSAAVA PÄRJÄÄ

SAK:n valtakunnallinen hakevan toiminnan hanke

Liiketalousnoste

Suomen Liikemiesten kauppaopisto-Atk-Instituutti

Liitetalousopisto Helsinki-Malmi

Kauppiaitten kauppaoppilaitos

Kauppakamari-instituutti

Helsinki Business College

Porvoon kauppaoppilaitos / yrityspalvelut

Haaga-Perho täydennyskoulutus

Helsingin Diakoniaopisto

Eiran aikuislukio

Mäkelänrinteen aikuislukio

Töölön yhteiskoulun aikuislukio

TietoNoste-hanke

Toimihenkilöjärjestöjen Opintoliitto ry
Helsingin aikuisopisto
Espoon kaupungin työväenopisto
Kotkan opisto
Vantaan aikuisopisto

Opinkauha – kaupan ja hallinnon Noste-hanke

MJK-koulutuskeskus ry
MJK-instituutti
AVA-instituutti
HAUS kehittämiskeskus Oy
Kiinteistöalan Koulutussäätiön ammatillinen oppilaitos
Finanssi- ja vakuutuskoulutus FINVA

ENO

Invalidisäätiö
Keskuspuiston ammattiopisto - KPAO(Koordinaattori)
Arlainstituutti
Invalidiliiton Järvenpään koulutuskeskus (IJKK)
Perttulan erityisammattikoulu

Södra Finlands län / svenskspråkiga projekt

Östnyländska vuxeninstitutet

Borgå handelsläroverk/Företagsservice
Borgå hantverks- och konstindustri skola
Practicum
Borgå folkhögskola
Borgå medborgarinstitut
Lovisa medborgarinstitut
Sibbo medborgarinstitut
Svenska folkakademin i Borgå
Östra Nylands yrkesskola

Västnyländskt kunskapslyft

Karis kurscenter (KKC)

Lyftet i Mellannyyland

Yrkesinstitutet Practicum
Helsingfors Aftongymnasium
Cityfolkhögskolan

Länsi-Suomen läänin hankkeet

Keski-Suomi

Keski-Suomen Noste -hanke

Jyväskylän aikuisopisto
Alkio-opisto
Hankasalmen kansalaisopisto
Joutsan kansalaisopisto
Jyväskylän kansalaisopisto
Jyväskylän aikuisopisto
Jyväskylän kaupungin työväenopisto
Jyväskylän kotitalousoppilaitos
Jyväskylän kristillinen opisto
Jyväskylän maalaiskunnan kansalaisopisto
Jämsän seudun koulutuskeskus
Jämsän työväenopisto
Jämsänkosken työväenopisto
Karstulan evankelinen opisto
Karstulan kansalaisopisto
Keski-Suomen käsi- ja taideteollisuusoppilaitos
Keski-Suomen opisto
Keski-Suomen oppisopimustoimistot
Keuruun kansalaisopisto
Laukaan kansalaisopisto
Lievestuoreen kansalaisopisto
Pihtiputaan kansalaisopisto
Pohjois-Päijänteen kansalaisopisto
Pohjoisen Keski-Suomen oppimiskeskus
Saarijärven kansalaisopisto
Suolahden työväenopisto
Suomenselän kansalaisopisto
Teollisuuden oppimispaikka
Viitasaaren kansalaisopisto
Äänekosken kansalaisopisto

Pirkanmaa

INNOSTE-HANKE

Länsi-Pirkanmaan koulutuskuntayhtymä
Aikuiskoulutus
Ammatti-instituutti lisäkki (Parkano, Hämeenkyrö, Osara)
Ikaalisten käsi- ja taideteollisuusoppilaitos
Ikaalisten kauppaoppilaitos
Parkanon Aikuiskoulutus
Pirkanmaan aikuislukio

Ikaalisten kansalaisopisto
Hämeenkyrön kansalaisopisto

PiNOSTE

Tampereen aikuiskoulutuskeskus
Ahjolan kansalaisopisto
Ahlman-instituutti
Karkun Kristillinen opisto, Eräkarkku
Lempäälä-opisto
M -Instituutti Silva
Pirkanmaan koulutuskonserni -kuntayhtymä
Tampellan Teollisuusoppilaitos Oy
Tampereen aikuislukio
Tampereen ammattiopisto
Tampereen kotitalousoppilaitos
Tampereen työväenopisto
Ylöjärven työväenopisto

Noste Etelä-Pirkanmaa

Valkeakosken aikuiskoulutuskeskus, VAAKK
Akaan Opisto
Valkeakoski -opisto
Valkeakosken aikuislukio
Päivölän kansanopisto
Pälkäneen seudun kansalaisopisto
SAK:n Toijalan seudun paikallisjärjestö ry
Valkeakosken Käsi- ja Pienteollisuus ry.
Valkeakosken Seudun Kehitys Oy
Pirkanmaan Seudun Kehitys Oy
Pirkanmaan oppisopimuskampus
Valkeakosken Yrittäjät ry
Valkeakosken seudun SAK:n paikallisjärjestö

Ylä-Pirkanmaan Noste

Mäntän seudun ammatillisen koulutuksen kuntayhtymä
Mäntän seudun koulutuskeskus

Tutka-projekti

Vammalan seudun ammatillisen koulutuksen Ky
Vammalan seudun ammattioppilaitos
Hoikan Opisto
Karkun evankelinen opisto
Sastamalan Opisto
Vammalan Lukio
Karkun kotitalous- ja sosiaalialan oppilaitos
Tyrvään Käsi- ja taideteollisuusoppilaitos

Nostetta kuljetuksiin

JAKK
PAKK, Paimion Ammatillinen Aikuiskoulutuskeskus
Länsi-Pirkanmaan koulutuskuntayhtymä
HAMK, Hämeen Ammattikorkeakoulu logistiikan osasto

Etelä-Pohjanmaa

Etelä-Pohjanmaan Noste

JAKK, Jalasjärvi
Kurikan ammattiopisto
Härmanmaan-Järviseudun oppisopimustoimisto
Teak, Teuvan AKK
Kauhajoen evankelinen opisto
Suupohjan ammatti-instituutti

Lakeuden Noste

Seinäjoen koulutuskuntayhtymä
Sedu Aikuiskoulutus
Seinäjoen koulutuskeskus, oppisopimuspalvelut
Härmanmaan ja Järviseudun oppisopimuskampus
Ähtärin ammatti-instituutti, oppisopimustoimisto
Etelä-Pohjanmaan opisto
Kuortaneen urheiluopisto
Härmanmaan ammatti-instituutti
Järviseudun ammatti-instituutti
Lapuan kristillinen opisto
Ähtärin ammatti-instituutti
Seinäjoen kaupunki / lukio
Suomen Yrittäjäopisto
Ilmajoen kansalaisopisto
Järvi-Pohjanmaan kansalaisopisto
Kauhavan-Härman kansalaisopisto
Lakeudenportin kansalaisopisto
Lapuan kansalaisopisto
Seinäjoen kaupunki / kansalaisopisto

Keski-Pohjanmaa

Keski-Pohjanmaan Noste

Keski-Pohjanmaan aikuisopisto
Keski-Pohjanmaan kulttuuriopisto
Keski-Pohjanmaan maaseutuopisto
Keski-Pohjanmaan oppisopimustoimisto
Kokkolan ammattiopisto
Kokkolan kauppaopisto

Kokkolan sosiaali- ja terveysalan opisto
Optima
Kokkolan Yhteislyseon aikuiskoulutuslinja
Kaustisen evankelinen kansanopisto

Pohjanmaa

Vaasan seudun Noste-hanke

Vaasan Ammatillinen Aikuiskoulutuskeskus
Vaasan Ammattiopisto
Vaasa Opisto
Vaasan Lyseon Aikuislukio /
Vasa svenska aftonläroverk
Vasa Arbetarinstitut

Satakunta

Sata-Noste

Harjavalan sosiaali- ja terveysalan oppilaitos
Huittisten Aikuiskoulutuskeskus
Innova – Länsi-Suomen Aikuiskoulutuskeskus
Kankaanpään Ammatillinen Aikuiskoulutuskeskus
Porin Aikuiskoulutuskeskus
Harjavalan sosiaali- ja terveysalan oppilaitos
Huittisten ammatti- ja yrittäjäopisto Kokemäenjokilaakson
Ammattiopisto
Porin ammattiopisto
Pohjois-Satakunnan Ammatti-instituutti
Rauman Ammattiopisto
Satakunnan käsi- ja taideteollisuus-oppilaitos
Eurajoen kristillinen opisto
Euran kansalaisopisto
Kankaanpään lukion aikuislinja
Kankaanpään Opisto
Kankaanpään kansalaisopisto
Merikarvian kansalaisopisto
Lauttakylän lukion aikuislinja
Länsi-Suomen opisto
Porin aikuislukio
Porin työväenopisto
Otsolan kansalaisopisto
Rauman aikuislukio
Rauman kaupungin kansalaisopisto
Säkylän seudun kansalaisopisto.
Länsi-Suomen kesäyliopisto

Metsäkoneen kuljettajakoulutus, Länsi-Suomi

Porin ammattiopisto/Metsäopisto
Jämsän seudun koulutuskeskus /
Jämsänkosken metsäoppilaitos
Svenska yrkesinstitutet
Tampereen ammattiopisto/
Kurun metsäoppilaitos

Varsinais-Suomi

Nostevoimaa

Salon seudun aikuisopisto
Varsinais-Suomen maaseutuoppilaitos
Paimion ammatillinen aikuiskoulutuskeskus
Loimaan ammatti- ja aikuisopisto
www.loikky.fi

Raitilla NOSTETTA

Innova Länsi-Suomen AKK
Raision Ammattiopisto Timali
Raision ammatillinen aikuiskoulutuskeskus
Raision kauppaoppilaitos
Raision ammattioppilaitos
Naantalin Kotitalous- ja Sosiaalialan oppilaitos
Laitilan-Pyhärannan kansalaisopisto
Uudenkaupungin kansalaisopisto
Raision aikuislukio

InNoste

Turun Aikuiskoulutuskeskus
Aura-instituutti
Kaarinan aikuislukio
Karis Kurscenter, Pargas
Paasikivi-opisto
Turun ammatti-instituutti
Turun Ammattiopisto
Turun iltalukio
Turun Kesäyliopisto
Turun kristillinen opisto
Turun oppisopimustoimisto
Turun suomenkielinen työväenopisto
Varsinais-Suomen maaseutuoppilaitos
Åbo svenska arbetarinstitut
Åbolands folkhögskola Språk- och Turisminstitutet

Svenskspråkiga projekt

Västra Finlands län / Vasa

KLÖS (Kunskapslyftet Österbotten Syd)

Korsnäs Kurscenter

Svenska Österbottens folkakademi

Malax-Korsnäs Medborgarinstitut

Närpes Medborgarinstitut

Kaskö Medborgarinstitut

Kristinestad Medborgarinstitut

Vocana

Lappfjärds Folkhögskola

Svenska Yrkesinstitutet

Kunskapslyftet i Jakobstadsregionen

OPTIMA samkommun

Jakobstads svenska arbetarinstitut

Pietarsaaren suomenkielinen työväenopisto

Nykarleby arbetarinstitut

Pedersöre medborgarinstitut

Kronoby medborgarinstitut

Karlebynejdens institut

Kristliga folkhögskolan i Nykarleby

Kronoby folkhögskola

Samkommunen för utbildning i mellersta Österbotten

Kunskapslyftet – Vasaregionen

Svenska Österbottens förbund för utbildning och kultur

/ Svenska yrkesinstitutet

Vasa ARBIS

Malax-Korsnäs MI

Korsholms Vuxeninstitut

Vörå – Oravais – Maxmo MI

Evangeliska folkhögskolan i Österbotten

Norrvala folkhögskola

Vasa Yrkesutbildningscenter för Vuxna

KKC - Korsnäs Kurscenter

Vasa Yrkesinstitut

Itä-Suomen läänin hankkeet

Etelä-Savo

Mikkelin seudun Noste

Etelä-Savon koulutuksen kuntayhtymä, Kehittämisyksikkö

Etelä-Savon ammattiopisto ja oppisopimuskeskus

Otavan Opisto

Mikkelin lyseon lukion aikuislinja

Mikkelin kansalaisopisto

Mäntyharjun kansalaisopisto

Puulan seutuopisto – Kangasniemi

Itä-Savon Noste

Savonlinnan ammatti- ja aikuisopisto

Linnalan opisto

Savonlinnan aikuislukio

Itä-Karjalan kansanopisto

Savonlinnan kristillinen opisto

Pohjois-Karjala

Nostetta Pohjois-Karjalaan -hanke

Pohjois-Karjalan Aikuisopisto

Itä-Suomen Liikuntaopisto

Joensuun lyseon lukion aikuislinja

Joensuun seudun kansalaisopisto

Kaprakan ammatillinen koulutuskeskus

Pohjois-Karjalan Aikuisopisto, Joensuu

Pohjois-Karjalan Ammattiopisto, Joensuu

Pohjois-Karjalan Ammattiopisto, Niittylahti

Pohjois-Karjalan Kesäyliopisto

Pohjois-Karjalan Opisto

Pohjois-Karjalan Oppisopimuskeskus

Juuan kansalaisopisto

Lieksan kaupunki

Lieksan Kristillinen opisto

Nurmeksen evankelinen kansanopisto

Pohjois-Karjalan Aikuisopisto, Lieksa

Pohjois-Karjalan Ammattiopisto, Lieksa

Pohjois-Karjalan Ammattiopisto, Ilomantsi

Pohjois-Karjalan Ammattiopisto, Nurmee

Pohjois-Karjalan Ammattiopisto, Valtimo

Ylä-Karjalan kansalaisopisto

Vaara-Karjalan Kansalaisopisto

Joensuun seudun kansalaisopisto

Pohjois-Karjalan Aikuisopisto, Outokumpu

Pohjois-Karjalan Ammattiopisto, Outokumpu

Keski-Karjalan kansalaisopisto

Kiteen Evankelinen Kansanopisto

Kiteen lukio

Pohjois-Karjalan Aikuisopisto, Kitee

Pohjois-Karjalan Ammattiopisto, Kitee
Puruveden kansalaisopisto
Tohmajärven kansalaisopisto
Maaseudun sivistysliiton opintokeskus
Työväen sivistysliiton opintokeskus
Opintotoiminnan keskusliiton opintokeskus

Pohjois-Savo

Noste / Keski-Savo

Savon ammatti- ja aikuisopisto, Varkaus
Varkauden lukion aikuislinja
Keski-Savon oppimiskeskus,
Sisälähetysseuran oppilaitos
Vaalijalan kuntayhtymä

Kuopion alueen Noste-hanke

Savon ammatti- ja aikuisopisto, Kuopio
Savon ammatti- ja aikuisopisto
Siilinjärvi-Maaningan, Nilsin, Sisä-Savon kansalaisopistot
Kuopion kansalaisopisto
Kuopion talouskoulu
Kuopion aikuislukio
Portaanpään kristillinen opisto

Noste-projekti Osaavat rakentajat

Savon ammatti- ja aikuisopisto
Pohjois-Karjalan Aikuiskoulu
Keski-Savon Aikuiskoulu
Mikkelin Aikuiskoulu
Savonlinnan Aikuiskoulu
Ylä-Savon ammatti-opisto

Ylä-Savon Noste-koulu

Ylä-Savon ammattiopisto
Iisalmen aikuislukio
Kiuruveden lukio
Portaanpään kristillinen opisto

Oulun läänin hankkeet

Koulutuskaruselli

OSAO Oulu seudun ammattiopisto
Kempeleen yksikkö
Haukiputaan yksikkö
Kaukovainion yksikkö
Kontinkankaan yksikkö

Myllytullin yksikkö
Muhoksen yksikkö
Pikisaaren yksikkö
A & TK yksikkö
Oulun aikuislukio
POHTO Oy
OAKK
RASTOR Oy

Koulutuspaletti

Oulun aikuiskoulutuskeskus Oy
Markkinointi-instituutti
Merikosken ammatillinen koulutuskeskus
Oulun Setlementti ry
Pohjois-Suomen Koulutuskeskus
Raahen Aikuiskoulutuskeskus
Virpiniemen liikuntaopisto
Oulun aikuislukio

Oulun diakoniaopiston Noste / Uudet urat lähihoitajaksi

Oulun diakoniaopisto

Nostetta palvelualueiden yrittäjyyteen

Raahen Porvari- ja Kauppakoulu
Raahen koulutuskuntayhtymä
Raahen aikuiskoulutuskeskus
Oulun Palvelualueen Opisto
OAMK/Raahen
K-P AMK/Ylivieska
Pohjois-Pohjanmaan Yrittäjät

Kainuun Noste

Kainuun ammattiopisto, aikuiskoulutusyksikkö Edukai

Jokilaaksojen NOSTE

Kalajokilaakson koulutuskuntayhtymä
Kalajokilaakson koulutuskuntayhtymä
Aikuiskoulu- ja oppisopimuskeskus
Kalajoen Kristillinen Opisto
Oulaisten Instituutti
Raudaskylän Kristillinen Opisto
Reisjärven kristillinen opisto

Kajaanin ja lähialueen kansalaisopisto-verkosto

Kaukametsän opisto
Sotkamon kansalaisopisto

Paltamon kansalaisopisto
Puolangan kansalaisopisto

Koillismaan NOSTE

Koillis-Suomen Aikuiskoulutus
Koillis-Pohjanmaan ammatillisen koulutuksen kuntayhtymä
Kuusamon ammatti-instituutti
Kansalaisopisto
Kesäyliopisto
Lukio

Noste Siika-Pyhäjokialueella

Siika-Pyhäjokialueen koulutuskuntayhtymä
Haapaveden ammattioppilaitos
Piippolan käsi- ja taideteollisuusoppilaitos
Laaksojen oppisopimus
Haapaveden Opisto
Haapaveden kansalaisopisto
Haapaveden lukio
Pohjois-Suomen Koulutuskeskus

Rovaseudun Noste-hanke

Lapin Ammattiopisto
Lapin Ammattiopisto, Palveluala
Lapin Ammattiopisto, Levi-instituutti
Lapin Ammattiopisto, Luonto- ja ympäristöala
Lapin Ammattiopisto, Aikuiskoulutuskeskus, tekniikan ala
Lapin ammattiopisto, Sodankylä instituutti
Lapin urheiluopisto
Rovala-opisto
Rovaniemen kansalaisopisto
Kittilän kansalaisopisto
Ranuan kunta
Rovaniemen aikuislukio
Lapin oppisopimuskeskus
Lapin kesäyliopisto

Lapin läänin hankkeet

Saamelaisalueen Noste

Inarin kansalaisopisto
Saamelaisalueen Koulutuskeskus

Itä-Lapin Noste-ohjelma

Kemijärven kaupunki
Kemijärven kaupungin, Pelkosenniemen, Posion,
Sallan ja Savukosken kunnat

Länsi-Lapin Noste

Ammattiopisto Lappia
Merikosken Ammatillinen koulutuskeskus
Ylitornion Kristillinen opisto
Kemin aikuislukio
Tornion kansalaisopisto
Kolarin kansalaisopisto
Ylitornion kansalaisopisto

Vuonna 2007 Noste-koulutuksen aloittaneet opiskelijat ja suoritettut tutkinnot / tutkinnon osat ¹

Lääni / alue / koulutusalat	Aloittaneet opiskelijat			Suoritettut tutkinnot			
	Oppilaitos- muotoinen	Oppi- sopimus	Yhteensä	Ammatilliset tutkinnot		Tietokone- ajokortit	
				Tutkinnot	Osat	Tutkinnot	Osat
Etelä-Suomen lääni							
Humanistinen ja kasvatusala	7	-	7	24	9		
Kulttuuriala	67	2	69	20	14		
Yhteiskuntatiet., liiketal. ja hall.ala	225	12	237	125	41		
Luonnontiet. ala (ilman ajokortteja)	19	-	19	7	1		
tietokoneen ajokortit	720	-	720			322	399
Tekniikka ja liikenne	306	39	345	223	89		
Luonnonvara- ja ympäristöala	25	-	25	6	4		
Sosiaali- terveys- ja liikunta-ala	154	12	166	106	49		
Matkailu-, ravitsemis- ja talousala	258	14	272	142	36		
Muu koulutus	-	-	-	-	-		
<i>Kaikki alat yhteensä</i>	1 781	79	1 860	653	243	322	399
Itä-Suomen lääni							
Humanistinen ja kasvatusala	3	-	3	-	-		
Kulttuuriala	1	-	1	-	-		
Yhteiskuntatiet., liiketal. ja hall.ala	35	2	37	18	2		
Luonnontiet. ala (ilman ajokortteja)	-	-	-	4	2		
tietokoneen ajokortit	177	-	117			79	31
Tekniikka ja liikenne	98	6	104	50	19		
Luonnonvara- ja ympäristöala	21	-	21	3	1		
Sosiaali- terveys- ja liikunta-ala	173	-	173	85	8		
Matkailu-, ravitsemis- ja talousala	116	3	119	90	35		
Muu koulutus	-	-	-	-	-		
<i>Kaikki alat yhteensä</i>	624	11	635	250	67	79	31
Lapin lääni							
Humanistinen ja kasvatusala	-	-	-	-	-		
Kulttuuriala	1	-	1	-	-		
Yhteiskuntatiet., liiketal. ja hall.ala	-	-	-	-	-		
Luonnontiet. ala (ilman ajokortteja)	-	-	-	-	-		
tietokoneen ajokortit	39	-	39			27	5
Tekniikka ja liikenne	55	-	55	30	-		
Luonnonvara- ja ympäristöala	77	-	77	-	-		
Sosiaali- terveys- ja liikunta-ala	3	2	5	3	-		
Matkailu-, ravitsemis- ja talousala	1	-	1	-	-		
Muu koulutus	-	-	-	-	-		
<i>Kaikki alat yhteensä</i>	176	2	178	33	-	27	5

¹ Opti 31.3.2008

Lääni / alue / koulutusalat	Aloittaneet opiskelijat			Suoritetut tutkinnot			
	Oppilaitos- muotoinen	Oppi- sopimus	Yhteensä	Ammatilliset tutkinnot		Tietokone- ajokortit	
				Tutkinnot	Osat	Tutkinnot	Osat
Länsi-Suomen lääni							
Humanistinen ja kasvatusala	10	-	10	9	-		
Kulttuuriala	12	-	12	3	-		
Yhteiskuntatiet., liiketal. ja hall.ala	100	1	101	49	9		
Luonnontiet. ala (ilman ajokortteja)	11	-	11	5	3		
tietokoneen ajokortit	474	-	474			177	106
Tekniikka ja liikenne	416	45	461	146	68		
Luonnonvara- ja ympäristöala	86	1	87	31	4		
Sosiaali- terveys- ja liikunta-ala	190	3	193	107	40		
Matkailu-, ravitsemis- ja talousala	227	40	267	142	38		
Muu koulutus	1	-	1	-	-		
<i>Kaikki alat yhteensä</i>	1 528	90	1 618	492	162	177	106
Oulun lääni							
Humanistinen ja kasvatusala	3	1	4	1	2		
Kulttuuriala	-	-	-	1	-		
Yhteiskuntatiet., liiketal. ja hall.ala	5	13	18	1	2		
Luonnontiet. ala (ilman ajokortteja)	1	-	1	1	-		
tietokoneen ajokortit	47	-	47			27	11
Tekniikka ja liikenne	44	7	51	30	-		
Luonnonvara- ja ympäristöala	11	-	11	12	1		
Sosiaali- terveys- ja liikunta-ala	70	13	83	14	2		
Matkailu-, ravitsemis- ja talousala	29	5	34	13	1		
Muu koulutus	-	-		-	-		
<i>Kaikki alat yhteensä</i>	210	39	249	73	8	27	11
Koko maa							
Humanistinen ja kasvatusala	23	1	24	35	11		
Kulttuuriala	81	2	83	24	14		
Yhteiskuntatiet., liiketal. ja hall.ala	365	28	393	200	54		
Luonnontiet. ala (ilman ajokortteja)	44	-	44	16	5		
tietokoneen ajokortit	1 457	-	1 457			633	553
Tekniikka ja liikenne	919	97	1 016	433	179		
Luonnonvara- ja ympäristöala	220	1	221	53	10		
Sosiaali- terveys- ja liikunta-ala	591	30	621	316	99		
Matkailu-, ravitsemis- ja talousala	631	62	693	387	107		
Muu koulutus	1	-	1	-	-		
<i>Kaikki alat yhteensä</i>	4 332	221	4 554	1 464	481	633	553

Noste-ohjelman vuonna 2007 toteutuneet opiskelijatyövuodet

LÄÄNI / alue / koulutusalat	Tot. opiskelijatyöpäivät	Tot. opiskelijatyövuodet
Etelä-Suomen lääni		
Humanistinen ja kasvatusala	6 776	36
Kulttuuriala	13 302	70
Yhteiskuntatiet., liiketalouden ja hallinnon ala	51 552	271
Luonnontieteiden ala (ilman ajokortteja)	4 127	22
tietokoneen ajokortit	21 093	111
Tekniikka ja liikenne	46 887	247
Luonnonvara- ja ympäristöala	3 453	18
Sosiaali- terveys- ja liikunta-ala	45 927	242
Matkailu-, ravitsemis- ja talousala	36 695	193
Muu koulutus	-	-
<i>Yhteensä</i>	229 812	1 210
Länsi-Suomen lääni		
Humanistinen ja kasvatusala	3 363	18
Kulttuuriala	3 323	18
Yhteiskuntatiet., liiketalouden ja hallinnon ala	13 760	72
Luonnontieteiden ala (ilman ajokortteja)	3 404	18
tietokoneen ajokortit	13 292	70
Tekniikka ja liikenne	38 619	203
Luonnonvara- ja ympäristöala	10 163	54
Sosiaali- terveys- ja liikunta-ala	38 980	205
Matkailu-, ravitsemis- ja talousala	30 597	161
Muu koulutus	16	-
<i>Yhteensä</i>	155 521	819
Itä-Suomen lääni		
Humanistinen ja kasvatusala	398	2
Kulttuuriala	140	1
Yhteiskuntatiet., liiketalouden ja hallinnon ala	5 471	29
Luonnontieteiden ala (ilman ajokortteja)	767	4
tietokoneen ajokortit	4 069	21
Tekniikka ja liikenne	11 231	59
Luonnonvara- ja ympäristöala	2 600	14
Sosiaali- terveys- ja liikunta-ala	17 161	90
Matkailu-, ravitsemis- ja talousala	13 806	73
Muu koulutus	-	-
<i>Yhteensä</i>	55 644	293

LÄÄNI / alue / koulutusalat	Tot. opiskelijatyöpäivät	Tot. opiskelijatyövuodet
Oulun lääni		
Humanistinen ja kasvatusala	607	3
Kulttuuriala	-	-
Yhteiskuntatiet., liiketalouden ja hallinnon ala	1 987	10
Luonnontieteiden ala (ilman ajokortteja)	188	1
tietokoneen ajokortit	1 557	8
Tekniikka ja liikenne	5 200	27
Luonnonvara- ja ympäristöala	1 778	9
Sosiaali- terveys- ja liikunta-ala	7 723	41
Matkailu-, ravitsemis- ja talousala	5 958	31
<i>Yhteensä</i>	24 998	132
Lapin lääni		
Humanistinen ja kasvatusala	-	-
Kulttuuriala	22	-
Yhteiskuntatiet., liiketalouden ja hallinnon ala	712	4
Luonnontieteiden ala (ilman ajokortteja)	-	-
tietokoneen ajokortit	752	4
Tekniikka ja liikenne	4 582	24
Luonnonvara- ja ympäristöala	2 965	16
Sosiaali- terveys- ja liikunta-ala	4 127	22
Matkailu-, ravitsemis- ja talousala	50	-
<i>Yhteensä</i>	13 210	70
Koko maa		
Humanistinen ja kasvatusala	11 144	59
Kulttuuriala	16 788	88
Yhteiskuntatiet., liiketalouden ja hallinnon ala	73 481	387
Luonnontieteiden ala (ilman ajokortteja)	7 827	41
tietokoneen ajokortit	41 422	218
Tekniikka ja liikenne	107 050	563
Luonnonvara- ja ympäristöala	20 959	110
Sosiaali- terveys- ja liikunta-ala	113 918	600
Matkailu-, ravitsemis- ja talousala	87 107	459
Muu koulutus	16	-
<i>Yhteensä</i>	479 716	2 525

Aloittaneiden ja keskeyttäneiden Noste-opiskelijoiden määrä koulutusaloittain vuonna 2007

	Aloittaneet	Koulutusalan osuus kaikista aloittaneista %	Keskeyt- täneet	Keskeyttäneet alan aloitta- neista %
Sosiaali- ja terveysala	621	13,6 %	75	12,1 %
Matkailu-, ravitsemis- ja talousala	693	15,2 %	75	10,8 %
Humanistinen ja kasvatustieteiden ala	24	0,5 %	5	20,8 %
Kulttuuriala	83	1,8 %	7	8,4 %
Yhteiskuntatiet., liiketalouden ja hallinnon ala	393	8,6 %	61	15,5 %
Luonnontieteiden ala (ilman atk-ajokortteja)	44	9,7 %	8	18,2 %
atk-ajokortit	1 457	32,0 %	133	9,1 %
Muu koulutus	1			
Tekniikan ja liikenteen ala	1 016	22,3 %	79	7,8 %
Luonnonvara- ja ympäristöala	221	4,9 %	10	4,5 %
<i>Yhteensä</i>	4 554	100,0 %	453	

**Noste-määrärahojen jakautuminen¹ v. 2007
maksettujen avustusten mukaan**

Avustusryhmät	Euroa	%
Hakeva toiminta	3 913 378	16 %
Opiskelun tukitoimet	535 311	2 %
Koulutus	19 677 102	82 %
<i>Yhteensä</i>	24 125 791	100,00
Koulutukset ja tutkinnot	Euroa	%
Tutkintotilaisuudet	66 364	< 1
Ammatillinen peruskoulutus	5 252 906	27 %
Ammattitutkinnot	11 652 632	60 %
Erikoisammattitutkinnot	1 050 347	5 %
Muu lisäkoulutus	1 654 853	8 %
<i>Yhteensä</i>	19 677 102	100,00

¹ Opti 1.4.2008

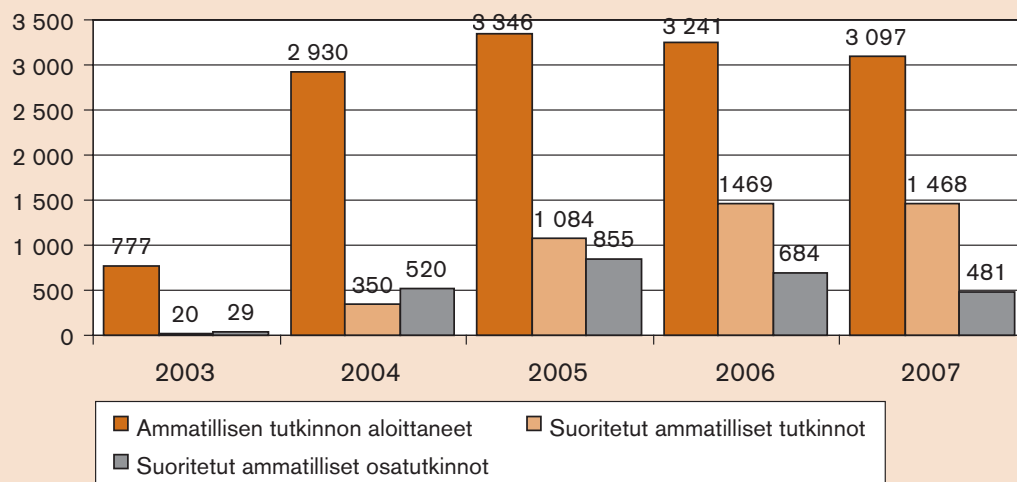
Noste-ohjelma

Noste-koulutuksessa (2003–25.3.2008) aloittaneiden %-osuus kohderyhmän koosta maakunnittain¹

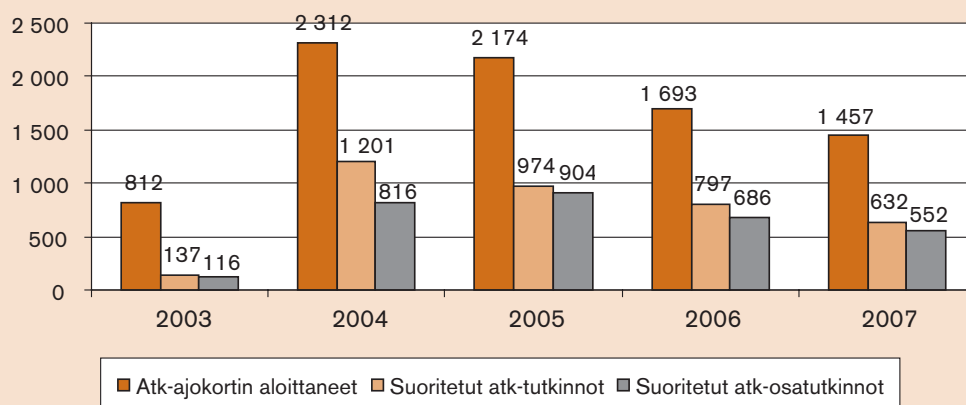
Lääni	Aloittaneet	% kohde-ryhmästä	kohderyhmän koko (31.12.2002)
ESLH	10 658	6,7 %	157 962
Uusimaa	6 433	6,4 %	100 725
Itä-Uusimaa	534	6,1 %	8 735
Kanta-Häme	1 262	10,7 %	11 762
Päijät-Häme	1 171	7,8 %	15 027
Kymenlaakso	791	6,3 %	12 559
Etelä-Karjala	467	5,1 %	9 154
LSLH	7 048	5,6 %	124 850
Varsinais-Suomi	2 169	6,7 %	32 563
Satakunta	880	5,1 %	17 112
Pirkanmaa	1 498	5,2 %	28 657
Etelä-Pohjanmaa	923	7,1 %	12 969
Pohjanmaa	486	3,8 %	12 702
Keski-Pohjanmaa	329	6,0 %	5 452
Keski-Suomi	763	5,0 %	15 395
ISLH	2 834	8,4 %	33 611
Pohjois-Savo	1 272	9,3 %	13 695
Etelä-Savo	719	6,8 %	10 514
Pohjois-Karjala	843	9,0 %	9 402
OLH	1 146	4,8 %	23 924
Pohjois-Pohjanmaa	819	4,2 %	19 391
Kainuu	327	7,2 %	4 533
LLH	746	7,3 %	10 279
<i>Yhteensä</i>	22 432	6,4 %	350 626

¹ Opti 25.3.2008

**Ammatillisessa koulutuksessa aloittaneet Noste-opiskelijat,
eriteltyinä suoritettut kokonaiset tutkinnot ja osatutkinnot 2003–2007**

**ATK-ajokorttikoulutuksessa aloittaneet Noste-opiskelijat,
eriteltynä suoritettut atk-ajokorttitutkinnot ja osatutkinnot 2003–2007**

Opetusministeriön julkaisuja -sarjassa vuonna 2008 ilmestyneet

- 1 Ammattikorkeakoulutuksen aikaiset
yrittäjyysintentioiden muutokset
- 2 Liikuntatoimi tilastojen valossa; Perustilastot
vuodelta 2006
- 3 Kohti kestäväää kehitystä.
Pedagoginen lähestymistapa
- 4* Opetusministeriön toiminta- ja taloussuunnitelma
2009–2012
- 5 Mera flexibilitet i den grundläggande utbildningen
- 6 Barn- och ungdomspolitiska utvecklingsprogrammet
2007–2011
- 7 Koulukiusaaminen peruskoulun yläluokilla
2000–2007
- 8 Matkalla osallisuuteen. Osallistuva oppilas
– yhteisöllinen koulu -kehittämishankeen
vaikuttavuuden arviointi
- 9 Koulutus ja tutkimus 2007–2012
- 10 Utbildning och forskning 2007–2012
- 12 Kulttuurin ja hyvinvoinnin välisistä yhteyksistä;
Näköaloja taiteen soveltavaan käyttöön
- 13 Puheenvuoroja maailmanlaajuiseen vastuuseen
kasvamisesta
- 14 Kuntien liikuntatoimen talous- ja henkilöstöresurssit
vuonna 2006
- 15 Näin suomalaista kulttuuria viedään;
Kulttuurivientiraportti 2007 ja esitykset
kehittämistoimenpiteksi
- 16 Koulutus ja kulttuuri 2007. Opetusministeriön
vuosikatsaus
- 20 Kulttuurin satelliittitilinpito; Pilottiprojektin
loppuraportti
- 21 The Finnish Government's Child and Youth Policy
Programme 2007–2011
- 22 Aikuiskoulutuksen vuosikirja; Tilastotietoja
aikuisten opiskelusta 2006
- 23* Rättvis kultur? Den etiska dimensionen i
kulturpolitiken och de kulturella rättigheterna
- 25 Education and science in Finland (2008)

* Ei painettu, vain verkossa

OPETUSMINISTERIÖ

Undervisningsministeriet

MINISTRY OF EDUCATION

Ministère de l'Éducation

Julkaisumyynti / Bokförsäljning

Yliopistopaino / Universitetstryckeriet
PL 4 / PB 4 (Vuorikatu 3 / Berggatan 3)
00014 Helsingin Yliopisto / Helsingfors Universitet
puhelin / telefon (09) 7010 2363
faksi / fax (09) 7010 2374
books@yopaino.helsinki.fi
www.yliopistopaino.helsinki.fi

ISBN 978-952-485-569-3 (nid.)

ISBN 978-952-485-570-9 (PDF)

ISSN 1458-8110

Helsinki 2008